

DRAUGAS

PERIODICALS
March 2, 1999 90th ANNIVERSARY
Vol. LXXXVII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVO - MARCH 2, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03/01/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 42
Kaina 50 c.

Valstybės vadovas pasitiki ministru pirmininku

Vilnius, kovo 1 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus, pasisakydamas už politinės padėties normalizavimą, parodė pasitikėjimo premjeru Gedimynu Vagnoriaumi ženkla, teigia viena konservatorių vadovių Rasa Rastauskienė.

„Premjero žingsnis praėjusią savaitę, kai jis, mano pozicijai, parodė esąs pasiruošęs atsistatydinti, ko gero, buvo vienintelis teisingas“, pirmadienį spaudos konferencijoje pareiškė Seimo narė, Konservatorių partijos pirmininko pavaduotoja ir frakcijos Seime seniūno pirmoji pavaduotoja R. Rastauskienė.

Pasak R. Rastauskienės, tokią užuominą premjeras padarė, kalbėdamas vyriausybės posėdyje praėjusią savaitę.

„Premjero žingsnis, kad jis nesitaikstys su situacija — vienintelis teisingas, vertiantis visuomenę, žiniasklaidą atkreipti dėmesį“, sakė R. Rastauskienė.

Jos nuomone, prezidentas Valdas Adamkus „i tai labai greitai sureagavo“, pasisakydamas, „kad jis sieks, jog ši vyriausybė liktų dirbti“.

Konservatorių teigimu, Vakarų valstybėse ministro ar vyriausybės atsistatydinimo pareiškimas „dažnai yra ne-

būtinai susiję su blogu dalyku, nebūtinai su nusikaltimu, o apskritai tai žingsnis, kai matai, kad tave neteisingai kuō nors kaltina“. „Pas mus, deja, kokio nors ministro atsistatydinimas yra suprantamas vien kaip karjeros pabaiga“, teigė R. Rastauskienė.

Pasak jos, konservatoriai nesvarstė ir nemato reikalo svarstyti vyriausybės atsistatydinimo, tačiau jų „netenkina situacija“, kai vyriausybė prikišamas „korupcijos šešėlis“.

Premjeras, kuris yra Konservatorių partijos valdybos pirmininkas, kol kas oficialiai nėra pareiškęs ketinimų atsistatydinti del vyriausybės žiniasklaidos ir politikų daromų užuominų apie galimą korupciją energijos tiekimo Baltarusijai ir kituose energetikos projektuose.

Vyriausybės atsistatydinimo galimybę iki šiol kategoriškai neigė ir kiti konservatorių vadovai.

Praėjusią savaitę G. Vagnorius per vyriausybės spaudos tarnybą pareiškė pareikalavęs „griežčiausios atsakomybės iš kiekvieno kabineto nario, jei būtų pateiktas bent menkiausias faktinis nusižengimas“.

Prezidento patarėjai nesiekia savanaudiškų tikslų

Vilnius, kovo 1 d. (Elta) — Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė atmetęs praėjusią savaitę penkių Seimo konservatorių frakcijos narių paklausimą išsėdystas abejones dėl kai kurių valstybės vadovo patarėjų veiklos.

„V. Adamkus kategoriškai atmeta konservatorių atstovų keliamas abejones dėl prezidento patarėjų Raimundo Mieželio ir Elenos Leontjevės bei visos prezidentūros veiklos skaidrumo“, pirmadienį sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė.

Praėjusį penktadienį parlamento konservatorių frakcijos nariai Alfonsas Bartkus, Petras Šalčius, Alfredas Stasiulevičius, Juozas Listavičius ir Jonas Mocartas kreipėsi į valstybės vadovą, prašydami paaiškinti, „koks vaidmuo derybose su „Power Bridge“ susivienijimu tenka visuomeniniams pagrindams prezidentūroje dirbančiam Amerikos lietuviui Raimundui Mieželiui, formalus ar neformalus ryšiai sieja susivienijimo „Power Bridge“ atstovą Amerikos lietuvių Liną Kojelį su prezidentūra“. Seimo nariai taip pat pareiškė norintys išsiaiškinti valstybės ar komercinės grupuotės tikslams atstovauja visuomeniniais pagrindais dirbanti prezidento patarėja, privačios verslovės direktorė Elena Leontjeva.

R. Miezelis, Eltos korespondentui paprašytas pakomentuoti minėtą kreipimąsi, pareiškė: „Aš nevaidinau ir nevaidinu jokio vaidmens derybose su susivienijimu „Power Bridge“. Aš taip pat neturėjau ir neturiu jokių asmeninių interesų šiame projekte. Prezidento igaliojimas, esu domėjasis šiais bei kitais energetiniais projektais ir tą žadą daryti ateityje“. Patarėjas teigė, kad prezidentūra neturi jokių ryšių su L. Kojeliu.

„Daugiau kaip 40 metų dirbau Amerikos ir kitų valstybių firmose, todėl esu gerai susipažinęs su įvairiais konsultavimo kontraktais. Manau, kad konsultavimo kontraktas, kuris buvo pateiktas firmai „Duke Energy“, turi visus reketavimo ir korupcijos požymius“, sakė R. Miezelis. „Manau, kad tie asmenys, kurie bandė reketuoti „Duke Energy“ dabar bando nukreipti Lietuvos visuomenės ir žiniasklaidos dėmesį nuo klausimo esmės. Tenka tik apgailestauti, kad penki konservatorių parlamentariai noriai veliasi į šią aferą“, pridūrė jis.

Komentuodama konservatorių paklausimą prezidentui, E. Leontjeva pabrėžė, kad ji ir prezidentūra buvo pakviesta patarti ekonomikos reformos klausimais ir skatinti rinkos principų puoselėjimą Lietuvoje. „Vadovauju viešajai įstaigai Lietuvos laisvosios rinkos institutui“, kurio pagrindinis tikslas — prisidėti prie laisvos rinkos principų įgyvendinimo Lietuvoje. Kaip matome, abiejų darbų tikslai nesikerta ir jokio interesų konflikto čia nėra. Manau, mano veikla naudinga visiems žmonėms, norintiems gyventi reformuotoje Lietuvoje, ir nenaudinga norintiems išlaikyti socializmą, valdžios kišimąsi į žmonių gyvenimą, kitų žmonių sąskaita teikiamas privilegijas. Lietuvos žmonėms, taigi ir valstybei, labiausiai pasitarinautų nuoseklus perejimas prie rinkos santykių. Tam aš ir dirbu“, teigė patarėja.

1997 metų pradžioje ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus pasirašytu potvarkiu E. Leontjeva paskirta valstybės konsultante ekonomikos reformos klausimais. Šį darbą Laisvosios rinkos instituto prezidentė taip pat dirba visuomeniniais pagrindais, negaudama už tai atlyginimo.

Nuotr.: Valstybės saugumo taryba posėdyje prezidentūroje. Iš kairės — Seimo nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Algirdas Katkus, Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Mečys Laurinkus, ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

Lietuva ir toliau tiekia elektros energiją Baltarusijai

Vilnius, kovo 1 d. (Elta) — Prezidento Valdo Adamkaus vadovaujama Valstybės gynimo taryba pirmadienį rekomendavo vyriausybei tiekti elektros energiją Baltarusijai, tikintis, kad ji, kaip ir tadėjo, iki vasaros padengs savo išsiskolinimus Lietuvai.

V. Adamkus žurnalistams sakė, kad daugiau nei tris valandas trukusiam posėdyje Valstybės gynimo taryba daugiausia dėmesio skyrė nuostolingam energijos tiekimui į Baltarusiją. „Iš šio klausimo buvo pažiūrėta ir ekonominiu, ir politiniu požiūriu. Sutar-

Lietuvos naftos ūkį, elektros energijos tilto į Vakarus tiesimo projektą, kuriame dalyvauja susivienijimas „Power Bridge“. Tais klausimais bus imtasi žygų, kad būtų galima pritraukti ir daugiau investuotojų, įgyvendinant šiuos projektus“, sakė V. Adamkus.

Premjeras pareiškė, jog „Lietuva suinteresuota, kad „Williams“ liktų strategine investuotoja į Lietuvos naftos ūkį“. Paklaustas apie energijos tilto statybos į Vakarus

projektą, G. Vagnorius sakė: „Valstybės gynimo tarybos nuomonė yra vieninga — jokie tarpininkai ar konsultacinės kompanijos neturi diktuoti sąlygų šioje srityje“.

Žurnalistai klausė premjero ir apie galimą ūkio ministro Vinco Babiliaus atsakomybę už pastarojo laikotarpio energetinius skandalus. „Jeigu kas nors galėtų pateikti bent mažiausią korupcijos faktą apie šio ar kito ministro veiklą, mes žinotume, ką daryti. Kol kas to nėra“, ne pirmą sykį pakartojo savo nuostata šiuo klausimu premjeras.

Centristams liko vienintelis kelias — į opoziciją

Vilnius, kovo 1 d. (BNS) — Centristų „dvipatystės“ istorija dar nesibaigė, tačiau jie neišvengiamai judės link opozicijos, teigė LDDP frakcijos Seime atstovas Povilas Gylys.

Spaudos konferencijoje pirmadienį P. Gylys teigė esąs „nustebęs“ del Seimo centristų politinio elgesio.

„Centristų lyderis, matyt, nesuderinęs su likusia partijos vadovybe, pareiškė, kad premjeras turėtų atsistatydinti, ir pradėjo kalbėti apie pirmalaikius rinkimus“, sakė P. Gylys.

Penktadienį Centro sąjungos frakcija nusprendė iš vyriausybės atšaukti frakcijos narį aplinkos ministrą Algį Čapliką, kai Konservatorių partijos valdyba jį paskelbė nepageidaujamu kabineto nariu.

Konservatorių įžeidė Centro sąjungos vadovo Romualdo Ozolo prieš tai išsakytos mintys apie galimą premjero G.

dimino Vagnoriaus atsistatydinimą, kadangi jis nevaldo padėties energetikos sektoriuje, ir gresiančius pirmalaikius Seimo rinkimus.

Tačiau šeštadienį laikraščiu „Respublika“ R. Ozolas teigė nereikalingas vyriausybės atsistatydinimo. Jis teigė, kad jeigu kabinetas mėgintų tai padaryti, „centristai būtų priversti skelbti pirmalaikius rinkimus arba imtis atsakomybės už jų organizavimą“. R. Ozolas teigė, kad žiniasklaida neteisingai suprato jo žodžius.

„Tai iprastas spaudos organizuotas skandalas, už kurį centristai dabar moka ministro galvą. Bet man atrodo, kad visa tai yra seniai brandusios problemos sprendimo būdas“, sakė R. Ozolas.

P. Gylys teigė matęs centristų abejonių, apsistraukti iš vyriausybės. „Tad išeitų, kad nenori centristai pasitraukti iš vyriausybės, kad čia jūs, mieli žurnalistai, tiesiog privertėte centristus išeiti iš vyriausybės“, ironizavo P. Gylys.

Tačiau, LDDP atstovo vertinimu, „politiškai centristai pasirinkimo neturi“. „Ozolo žodžiai, kurie buvo netikėti daliai CS vadovų, dabar jau yra tas veiksnys, kuris stums centristus į opoziciją, nes žodis — ne žvirblis“, sakė P. Gylys.

R. Ozolo teigimu, centristai nespręs apie ministro atšaukimą be konsultacijų su premjeru.

* Nuo kovo 1-osios Lietuvos piliečiai be vizų galės keliauti į Prancūziją, Portugaliją, Vokietiją ir Graikiją. Jau galioja beviziai susitarimai su Austrija ir Italija. Praėjusių metų pabaigoje Vokietijoje susitarinėjusios sutarties viadavus reikalavė ministrai priėmė principinį sprendimą dėl

Būna ir taip...

(Informacija surinkta, remiantis Lietuvos žiniasklaida, Statistikos departamento, žinių agentūrų BNS bei Elta pranešimais)

* Seimo kancleris Jurgis Razma teigia, kad Seimas neskuba „konvejeriu“ priimti teisinių aktų, nes vidutiniškai per visuotini posėdį buvo priimami tik du įstatymai. „Argi tai skubėjimas?“, klausė J. Razma. Priekaištų del pernelyg didelio priimamų įstatymų kiekio ir jų kokybės yra išsakęs prezidentas Valdas Adamkus. Rudens sesijoje įvyko 71 posėdis, kur buvo priimti 154 įstatymai, 68 nutarimai bei 12 kitų dokumentų. Prezidentas nepasirašė 11 Seimo priimtų įstatymų, dar 7 grąžino parlamentui pakartotinai svarstyti.

* Šiuo metu Kauno zonoje yra daugiau nei 4,000 vartotojų, kuriems nutrauktas elektros energijos tiekimas. Pagrindinė elektros išjungimo priežastis — skolos. AB „Lietuvos energija“ padalinio „Kauno elektros tinklai“ skolininkai vakaroja prie žvakių, nežūri televizijos, o pieno butelį deda ne į neveikiantį šaldytuvą, bet balkone.

* Negavusi 20 milijonų dolerių kysio, Bronislovo Lubio aplinka „puola Lietuvos prezidentą“, drąsiai skelbia „Respublika“ (02.27). Mat dienraščiu pavyko gauti kopiją dokumento, patvirtinancio iki šiol visuomenėje sklandžiusius gandus, kad pramonininkų vadovo B. Lubio atstovas Voldemaras Kantas iš JAV firmos „Duke Engineering and Services“ reikalavo 20 milijonų dolerių kysio. Šios milžiniškos pinigų sumos buvo reikalaujama už galimybę tiekti elektros energijos tiekimo liniją iš Lietuvos į Vakarus. Amerikiečiams atsisakius mokėti kysį, buvo pagrasinta žlugdyti linijos tiesimo projektą.

* „Mokyklinė drama dar nesibaigia“, nes A. Sakalas nežino, už ką turi atsiprašyti V. Landsbergio, pažymi kovo 1 d. „Lietuvos rytas“. Seimo narys Aloyzas Sakalas atmetė Etikos ir procedūrų komisijos raginimą atsiprašyti buvusio klasės draugo Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio. „Neketu atsiprašyti V. Landsbergio. Nežinau, už ką turėčiau prašyti atleidimo“, sakė A. Sakalas, komentaudamas komisijos pareiškimą. Remdamasis A. Sakalo pasakojimu, dienraštis rašė, kad 1949 metais, neva įskundus klasės draugui V. Landsbergiui, A. Sakalas buvo nuteistas aštuoneriems metams lagerio už antisovietinę veiklą.

* Prieš kelias dienas spaudoje tarp kitų skelbimų buvo ir toks: „Parduodu inkstą“. Paskambinus nurodytu telefonu, Kaune atsiliepė jauna moteris. Ji neslėpė, kad pardavinėja savo gyvo vyro inkstą. Susitikę su „Respublikos“ žurnaliste, Audrone ir Saulius Š. (pavardės redakcijai žinomos) teigė, jog jų šeima, auginanti tris mažamečius vaikus, neturi kitos išeities. Saulius buvusiam verslo bendrininkui skolingas 50,000 JAV dolerių. Jauna šeima bijo, jog negrąžinus skolos, samdyti nusikaltėliai gali pagrobti ar nužudyti vaikus. Kauniečiai žino, jog Lietuvoje galiojantys įstatymai draudžia tokią prekybą žmogaus organais. Vyrai prieš tris mėnesius galutinai apsisprendus, Audronė pati kreipėsi į Kauno nefrologijos klinikų medikus. Klausė, ar yra galimybė oficialiai parduoti inkstą. Audronė teigė, jog medikai nebuvo nustebe, reaguojant „pakankamai šaltai“, rašo laikraštis.

* Iš Danijos į Klaipėdos uostą plaukusiame keltė „Belard“ Baltijos jūroje smarkios audros metu buvo sudaužyti septyni šaldytuvai, kuriuose buvo sukrauta beveik 150 tonų jautienos ir kiaulienos, kuri turėjo būti nugabenta į Rusiją. Audros metu iš viršutiniame keltos denyje apgautų mašinų pro išlaužtus duris į jūrą iškrito apie 33 tonas mėsos. Ant denio irgi pabiro dalis krovinių, kuris veliau buvo surinktas.

* Vienaime skurdžiausių Lietuvos miestelių Rukloje, kuris dar vadinamas „miesteliu-elgeta“ pastebėtas grėsmingas socialinio išsigimimo požymių turintis faktas: tuo metu, kai visoje Lietuvoje gimstamumas mažėja, čia pastebimas ryškus gimstamumo augimas. „Darbo neturintys žmonės tiesiog priversti „perėti“ vaikus, nes pašalpos „į jų auginimą“ tampa šeimos pragyvenimo šaltiniu“, dėstė kartį tiesą miestelio seniūnas Gintas Jasulionis. O kauniečiai ir jonaviečiai jau ne kartą susidūrė su vaikais, kurie, paskambinę į duris, sako: „padėkite, mes iš Ruklos“.

* Nuo sausio 23 d. iki vasario 19 d. Vilniaus oro uosto pareigūnai apklausė 301 asmenį, vykstantį į Didžiąją Britaniją. Per tą laiką iš Britanijos buvo deportuoti 57 Lietuvos piliečiai. Iš viso šiemet iš D. Britanijos jau sugrąžinti 107 Lietuvos piliečiai, daugiausiai — kauniečiai ir šiauliečiai.

* Praėjusių metų paskutinio ketvirčio namų ūkių biudžetų tyrimas rodo, kad vidutiniškai vienam namų ūkiui tenka 368.7 lito piniginių išlaidų per mėnesį. Vidutiniškai 143 Lt visų vartojamų išlaidų buvo skirta maistui, 53.5 Lt būsto išlaikymui, 38.2 Lt drabužiams ir avalynei, beveik 29 litai transportui. Per mėnesį išlaidos alkoholiniams gėrimams sudarė 18.1 Lt, būsto apstatymui, namų apyvokos įrangai ir buto priežiūrai 20.8 Lt, poilsiui ir kultūrai bei viešbučiams ir kavinėms vidutiniškai po 15 litų. Apklausoje dalyvavusieji namų ūkiai nurodė, kad mažiausiems poreikiams, jog būtų galima sudurti galą su galu, kiekvienam namų ūkiui reikėtų 355 litų.

* Vyriausybės posėdyje protokoliniu sprendimu buvo nuspręsta nepriimti Juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo 7 str. papildymo įstatymo projekto, kuriame buvo numatyta neapmokestinti smulkiųjų ir vidutinių įmonių specialiose kaupiamosiose sąskaitose sukaupto pelno, skirto investicijoms. Vyriausybės programoje pelno mokesčio numatyta atsisakyti tik nuo 2000 metų.

* Panevėžiečių skundų paakintas, ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius kreipėsi į Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinį direktorių Mečį Laurinkų, prašydamas sudaryti komisiją dėl kai kurių šio departamento Panevėžio apygardos vadovų tinkamumo eiti pareigas. Miesto gyventojai ir žiniasklaida pasipiktinę tuo, jog vasario pradžioje vilnietės Lauros Varnaitės pagrobimo byloje kaltinamo asmens tėvas yra aukšto rango VSD pareigūnas (nuošalioje Pasvalio rajono sodyboje 5 paras pagrobėjų nelaisvėje praleidusi 22 metų L. Varnaitė buvo išlaisvinta, ir baudžiamąją bylą tiria Vilniaus miesto apylinkės prokuratoria). Be to, VSD Panevėžio miesto pareigūnai įtarimais ryšiais su nusikaltėlių grupuotėmis.

KALENDARIUS

Kovo 2 d.: Simplicijus, Elena, Marcelinas, Eitautas, Naida.
Kovo 3 d.: Pal. Kotryna Drexel; Kunigunda, Ticijanas, Uosis, Tule. 1861 m. panaikinta baudžiava.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SMERKIAMAS
ŽMOGAUS
EMBRIONŲ
KLONAVIMAS

„Gaminti žmogiskąsias būtybes, paskui jas sunaikinti, panaudojant jų ląsteles kitoms žmogiskoms būtyboms, yra groteskiškas medicininės diskriminacijos aktas“, — rašo pranciškonas teologas Gino Concetti gruodžio 10 dienos Vatikano dienraštyje „L'Osservatore Romano“.

Straipsnis buvo atsiliepiamas į pranešimą, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė komisija aprobo klonavimą „terapiniams“ tikslais. Tokiam sprendimui griežtai pasipriešino ir Anglijos bei Škotijos Bažnyčios. Savo straipsnyje tėvas G. Concetti pabrėžė, kad visi moralės bei religijos ekspertai turėtų sutikti, jog tokia technika yra „nezmoniška ir siaubinga“ ir „urėtų būti atmesta“.

„Terapinis operacijos tikslas būtų pasiektas paaugiant mirčiai laboratorijoje klonuotus žmogaus embrionus“, — rašo tėvas G. Concetti. Bet jis kartą pastebėjo, kad embrionas gali toliau vystytis tik implantuotas į moters gimdą. Todėl teologas visiškai pritaria tiems kritikams, kurie panašią techniką apibūdina, kaip „technologinį kanibalizmą“.

Tėvas G. Concetti sutinka, kad reikia palaikyti „mokslineis pastangas, siekti naujų terapinių būdų ir kitų priemonių, kad būtų įveiktos ligos“. Tačiau visuomenė privalo pripažinti „kiekvienos žmogiskos būtybės teises, orumą ir ypač teisę gyventi“.

Britų vyriausybės patariamasis komisijos rekomendacija leisti klonuoti žmogaus embrionus terapijai griežtai sukritikavo ir Popiežiškosios gyvybės akademijos viceprezidentas vyskupas Elio Sgreccia, pabrėždamas, jog Katalikų Bažnyčia bet kuriuo atveju yra nusistatiusi prieš žmogiskųjų būtybių klonavimą.

Argumentą, esą klonavimas yra priimtinas, kai jo tikslas yra padėti kitiems, vyskupas E. Sgreccia pavadino „absurdišku tvirtinimu“. Tai primena sakymą, jog kiekviena žmogiskoji būtybė — kiekvienas iš mūsų gali būti panaudotas kito naudai.

„Tokie eksperimentai grąžina mus atgal į nacių koncentracijos stovyklas, nors jų tikslai kiti. Tai tas pats žmogiskųjų būtybių naikinimas kažkieno naudai“, — sakė žymiausias Bažnyčios bioetikas ekspertas vyskupas E. Sgreccia.

BŽ, 1998, Nr. 24

SPANGUOLIŲ SULTYS
IR PŪSLĖS UŽDEGIMAI

Mokslininkai ištyrė ir surado, dėl ko spanguolių sultys padeda išvengti šlapimo takų ir pūslės uždegimų. Ta gelbstintioji medžiaga — sultys esanti tanino rūgštis, žinoma *proanthocyanidins* vardu.

Pūslės uždegimai kamuoja nemažai žmonių, ypač moteris, todėl, pagal šiuos tyrimus, spanguolių sulčių pastovus vartojimas gali padėti jų išvengti. Tyrimai buvo finansuojami „Ocean Spray Cranberries, Inc.“ bendrovės, kuri kaip tik gamina daug spanguolinių produktų. Tyrimų rezultatai paskelbti pernai metų spalio pradžios „New England Journal of Medicine“ žurnale. Šių pačių medžiagų randama ir melynėse, bet kiti vaisiai bei daržovės jų neturi.

SVEIKATOS RŪPYBOS
SUKAKTIS

Šimet sukanka 80 metų, kai Lietuvoje buvo įkurtas Sveikatos departamentas — gyventojų sveikatos reikalus tvarkanti struktūra, ilgainiui išaugusi į didelę instituciją — Sveikatos apsaugos ministeriją. Iškilmingas sukakties minėjimas vyko sausio 15 dieną, Kaune, Muzikinio teatro salėje.

Sveikatos departamentas prieškarį Lietuvos Respublikoje priklausė Vidaus reikalų ministerijai. Jį administravo gydytojas direktorius, kartu būdamas ir vidaus reikalų ministro patarėju bei referentu visais gyventojų sveikatos reikalais. Sveikatos departamente buvo trys skyriai: sanitarijos, medicinos ir farmacijos. Svarbiausiu departamentu uždaviniai, kai nurodoma prieškarį laikų medicinos spaudoje, — kova su užkrečiamomis ligomis, rūpinimasis kad jų nebūtų atvežama per sieną iš užsienio, kova su tuberkulioze, trachoma, vene-

Vilniuje. Iš kairės: med. studentė Michelle Kassen, Lietuvos akušerė - rezidentė vertėja, med. sesuo Vita Šerelytė Annarino, prof. dr. Paul Tomich, dr. Audronė Lučinskaitė, dr. Nijolė Drazdienė ir soc. darbuotoja Rasa Kamantaitė Ragienė.

LIETUVAI

„Kai aš tėvynę praradau iš savo akių, aš ją suradau savo širdyje.“ — išsireiškė kartą poetas Heinrich Heine. Tokio mis mintimis ir jų puoselėjais darbais gyveno išeivijos lietuviai. Tėvynės meilė savo gyvenimo pavyzdžiu ir pastangomis stengėsi perduoti ir savo vaikams bei vaikaičiams. Ne nuostabu tad, kad suaugę, profesijas išgiję, vaikai jaučia tėvynės ilgęsi, nori Lietuvą lankyti, susipažinti su ten gyvenančiais tautiečiais, bendradarbiauti su jais ir pasidalyti profesinėmis patirtimis.

Loyola universiteto Medicinos mokykla ir ligoninė pažįstama jau ne vienam Vilniaus ar Kauno universiteto medicinos fakultetą baigusiam daktarui. Jau septyneri metai iš Lietuvos į Loyola universiteto ligoninę atvyksta daktarai — specialistai pasinaudoti ar stebėti įvairių technikų. Prieš septynerius metus čia lankėsi dr. Audronė Lučinskaitė, o prieš trejus — docentė dr. Rūta Nadišauskienė, LAGD (Lietuvos akušerių — ginekologų draugija) pirmininkė.

Perinatologija Lietuvoje vystosi labai sparčiai, bet niekad nėra per daug žinių ir patirties, tai noras palyginti šios srities kodikių gydymą savo klinikoje su kitur gydomais, per anksti gimusiais, kodikius ir sudarę sąlygas susirašinėjimui su Loyola u-to ligoninės Perinatologijos skyriumi. Per anesteziologą dr. Tadą Lenkutį buvo gautas R. M. Kamantaitė Ragienė, dirbančios socialine darbuotoja Loyola u-to ligoninės nauja-

tirtimi, kuri JAV toli pažengusi. Viena prof. dr. J. Muraskas paskaita buvo seminaru perduota prof. dr. P. Tomich. Joje, tarp kitų žinių, buvo gvildinama ir „Siamio dvynių“ dilema, kai reikia juos chirurginiu būdu perskirti ir tik vienas turi galimybę gyventi.

Prof. dr. P. Tomich paskaitos buvo labai aktualios. Jis pasidžiaugė, kad diskusijų metu jo paskaitų klausytojų klausimai buvo aukšto profesinio lygio ir tikslūs. Ypač susidomėta Rasos Ragienės, socialinės darbuotojos kodikių intensyvių terapijų skyriuje, paskaitomis, nes Lietuvoj tokių profesijos žmonių tokiems skyriams dar nėra, o atsirandantis problema yra panašios. Medicinos seserys labai domėjosi neonatologinio skyriaus medicinos sesers Vitos Šerelytės Annarino paskaitomis ir norėtų atvykti į Loyola u-to ligoninę pasitobulinti, nors, anot Vitos, klinikos Lietuvoj yra nemažai pasiekusios kodikių priežiūros srityje. Ji tik galėtų, kad patalpos yra šaltos, nes tai esą labai pavojinga mažiesiems naujagimiams. Daugelis domėjosi ir medicinos studentės Michelle Kassen pranešimu apie naują Loyola u-to medicinos fakulteto studijų programą.

Lietuvoj dar neįmanoma turėti visa, kas reikalinga ligoninėms. Intensyvių naujagimių terapijų skyrių inkubatoriai perkami iš Švedijos, bet ultragarsinių tyrimų aparatai yra jau 15 metų senumo. Svečiai iš Loyola nuvežė kolegoms devynias dėzes dovanų: įvairių medicininių reikmenų, knygų ir dvi dėzes vaistų. Vaistus į Lietuvą padėjo įvežti Paulius Bindokas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Užsienio ryšių ir Europos integracijos skyriaus direktorius. Paulius Bindokas, Vytauto ir Danutės „Draugo“ vyriausios redaktorės, Bindokų sūnus yra irgi gimęs, augęs, mokslus baigęs Chicago, IL.

Kolegos Lietuvoje svečius labai gražiai priėmė, pavaišino ir pavėžino po apylinkes. Prof. dr. Antanas Pužas su Aurelija

Vita Šerelytė Annarino su Zita Zailskiene Palangoje ant jūros tilto.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, aišdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metai	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorių — Danutė Bindokienė
Administratorių — Valentinas Krumpelis
Moderatorių — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniai nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniai nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

P. ir Zita Zailskienė, Kauno medicinos u-to klinikos „Motinos ir vaiko slaugos“ vyriausia specialiste, nuvežė svečius į Trakus, Šiaulius, į Jurgaičiuose esantį Kryžių kalną ir net į Palangą, Vitos Šerelytės Annarino motiutės tėviškę. Spalio 2 dieną grupė iš Loyola u-to buvo priimta Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus. Džiaugtasi tokių nuosirdumu, gražiais prezidentūros rūmais bei ypatingais baldais.

Grįžtant prof. P. Tomich pasisako, kad nustebeš lietuvių kultūros gilumu, žmonių šiluma ir noru pasikeisti. Stebėjėsis ir atsistatymu, o Kryžių kalnas tai esą tikras tautos kančios istorijos paminklas.

Rasa Kamantaitė Ragienė išsireiškė, kad darbas dar tik prasidėjęs. Ji norinti padėti, bendradarbiauti. Reikiesių organizuoti gal kokį kitą seminarą savo profesinėje srityje. Be to, kolegų ir žmonių draugiskumas bei atvirumas esantis daug didesnis. Nebėra tų sunkumų, kuriuos patyrusi pirmojo apsilankymo metu prieš 14 metų. Rasa planuoja lankytis su šeima ir vaikais, nes didžiujasi savo kilme ir norinti tai, ką gavusi iš tėvų, savo būdu grąžinti atgal.

Vita Šerelytė Annarino irgi yra pasiryžusi per Loyola u-tą ar kitas organizacijas dalintis žiniomis, patirtimi — kaip nors padėti. Užmezgę ryšius su Lietuvos medicinos seserimis, kad susirašinėtu ir galėtų teikti priemonės pasitobulimui. Vita viešėjo Lietuvoj pirmą kartą. Trumpai viešnage apibūdino taip: „Lietuva yra graži, sena, paslaptinga ir — moderni. Pasitautu namuos...“ Žadanti lankyti tėvynę po kelių metų su dviem ar trim dukrelėmis.

Tėvų širdyse išnešota Lietuva, dabar laisva ir pakilusi, plačiai atvėrė vartus jiems ir jų vaikams. Suaugę vaikai, nepaisant didelių asmeninių išlaidų, mielai lanko tėvynę ir džiaugiasi stiprėjančiais ryšiais su ten gyvenančiais tautiečiais.

Irena Šerelienė

PORTRETAI NETURI
VIETOS

Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje vasario 10 d. pristatyta dvidešimties Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signatarų portretų paroda. Realistinius signatarų portretus pagal nuotraukas nutapė dailininkas Rimas Žebekas.

Karo akademijos iniciatyva, 1996 metais buvo paskelbta

EUGENE C. DECKER, D.D., Ph.D.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern u-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaip ir lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-586-7755
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ŽUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-852-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽIOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 436-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7708

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

akcija „Gelbėkime Signatarų namus“. Lietuvos piliečiai ir organizacijos surinko 30,000 litų, už kuriuos buvo nupatyti Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signatarų portretai. Jie turėjo būti eksponuojami Signatarų namuose, tačiau kol kas ten jiems vietos nėra. Parodą M. Mažvydo bibliotekos trečiame aukšte surengė Vasario 16-osios klubas. Kovo 11-osios Signatarų klubas, Lietuvos nepriklausomybės signatarų namai. Atidaryme dalyvavo Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signatarų palikuonys. (Elta)

Gydytoja Lilija Mikalauskienė naujajame Kauno medicinos universiteto klinikoje. Nuotr. Eltos

rinėmis bei kitomis socialinėmis ligomis, su vaikų mirtinumu, bendra sanitarija, sanitarinis švietimas, chemijos ir bakteriologijos kabinetų bei laboratorijų priežiūra.

Sveikatos departamentas taip pat išduodavo leidimus vaistinėms ir gydytojams, kontroliuodavo ligoninių darbą, rengdavo sveikatos priežiūrą ir higieną reglamentuojančių įstatymų projektus, prižiūrėdavo, kad priimtų įstatymų būtų griežtai laikomasi.

Gyventojų sveikata besirūpinančių padalinių buvo ir kitose ministerijose. Pavyzdžiui, karių sveikata rūpinosi Krašto apsaugos ministerijos sanitarinė valdyba, moksleivių — Švietimo ministerija, kalinių — Teisingumo ministerija.

Beveik pusė visų ligoninių buvo privačios. Vaistinės, vaistų sandėliai ir farmacijos įmonės — taip pat priklausė privatiems savininkams.

1920 metais Lietuvoje buvo 214 gydytojų. 1940 metais jų skaičius jau buvo išaugęs iki 1,370. (Elta)

VOKIŠKOS PABIROS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Ilgesnę kelionę po Europos kraštus vokiečiai vadina „Studienreise“ — studijine kelione. 1999 m. išleistame žiniaraštyje įtrauktos yra ir trys Baltijos valstybės. Skrydis (tolimėse kelionė autobusu) iš Frankfurto vienam asmeniui su visu išlaikymu kainuoja 2,950 markių (1,750 dol.). Bet prie kainos dar reikia priskaičiuoti priedus skrendant, pvz., iš Miuncheno į Frankfurtą 20 m., iš Vienos į Ciurichą — 190 m. ir t.t.

Žiniaraštis skelbia tokį tvarkaraštį: iš Frankfurto skrendama į Lietuvos sostinę. Gėdimo mieste sustojama dviems dienoms. Priešpiektas lankomas Vilniaus senamiestis, vidurmiestis. Antrą dieną pažintis su Šv. Onos bažnyčia (gotikos šedevras), universitetu, Gedimino kalnu, arkikatedra, Aušros Vartais, po pietų kelionė į Trakus. Autobusus kelionė į Kauną, trumpas sustojimas laikinojoje sostinėje. Iš jos Nemuno pakrante pasiekama Klaipėda, o Palangoje apžiūrimas gintaro muziejus. Palangoje galima gan pigiai nusipirkti Baltijos jūros „auksą“ (taip rašoma žiniaraštyje). Nakvynė Klaipėdoje, persikėlimas į Kuršių neriją, Tomo Mano muziejaus aplankymas.

Iš Klaipėdos autobusu važiuojama į Latvijos sostinę, pakeliui sustojant prie Kryžių kalno. Žiniaraštis rašo: „Čia pamatysime, kokias galias šaknis yra įleidusi katalikybė Lietuvoje“. Autobusu pasiekiamas Ryga, Talinas, Petripilis. Atgal — lėktuvais į Frankfurtą. Vilniuje nakvynė trijų žvaigždžių „Karolinos“ viešbutyje, Klaipėdoje dviejų žvaigždžių — „Klaipėdos“. Kąp mirėjau, su visu išlaikymu, ši dešimties dienų kelionė kainuoja 1,750 dol. Pats skrydis Frankfurt-Vilnius ir atgal vienam asmeniui 845 m. arba 491 dol. (1 JAV dol. = 1,71 m.) Vienoda aina skrendant „Lufthansa“ ar „Lithuanian Airlines“.

Ruošiamasi Kristaus Kancios vaidinimui

Garsus yra pasaulyje mažas Bavarijos Oberammergau kaimelis. Mat jame kas dešimt metų vyksta Kristaus Kancios vaidinimai.

Kaimelio gyventojams atėjo sunkūs laikai, kadangi nuo Pelenų dienos... jiems draudžiama kirpti plaukus iki pat 2000 metų spalio 8 d. — pasakutinio spektaklio. Kodėl?

Mat vaidintojams uždrausta užsidėti perukus, dažyti veidus ir pan.

Kaimo skelbimų lentoje jau priklijuotas pranešimas, kad, besiruošiant vaidinimams, vyrams ir moterims draudžiama kirpti plaukus, o vyrams dar ir skusti barzdas. Vaidinimo premjera nustatyta 2000 metais gegužės 21 d. Šis įsakymas taikomas ir kaimo seniūnui (vokiečiai juos vadina burmistrais), tad trys kaimo kirpėjai beveik pusantros metų bus bedarbiais? „Tikrovėje — pasakė kirpėjai, — neleisime gyventojams virsti laukiniais žmonėmis, karts nuo karto kiek sutrumpinant plaukus. Visiškai bedarbiais mes neįsime“.

Aktorėmis gali būti visos to kaimelio netekėjusios merginos, ne vyresnės kaip 35 metų. Tas pats taikoma vyrams. Išimtis daroma Bavarijos krašto min. pirm. E. Stoiberio. Aktoriai, nesilaikę tų taisyklių, bus išėjami, baudžiami piniginiomis baudomis, nes visas gautas pelnas skiriamas kaimo ir apylinkių socialiniams reikalams.

Lemtingoji diena — š.m. gegužės 15 d., kada valstieciaus skelbimų lentoje, senu papročiu, ant juodos lentos kreida bus įrašytos veikėjų pavardės, ypač Kristaus ir Marijos roles. Tačiau galutinį nutarimą padarys kaimo taryba. Tik tuomet bus pradėtos repetitijos, kurios tęsis iki 2000 metų gegužės mėn. pradžios. Ties Kristaus kancios vaidinimais yra surišti su pasireiškusiu apylinkėse 1633 m. maru ir buvo pradėti 1634 m.

Vaidinimą stebėjau 1980 m. Milžiniškas ir neužmiršamas įspūdis. Pasitaikė vėsokas oras. Didžiulė ir atvira scena, tolimoje matomi Alpių kalnai. Ta diena iš jų pusės pūtė šaltas vėjas (kalnų viršūnės padengtos sniegu). Kelionių įstaigų autobusais atvykę, įvairių tautų žiūrovai (matyt iš anksto įspėti) su savimi atsivežė antklodes, sėdėdami užsiklojo kojas. Amerikiečių kariams Pentagonas tais metais uždraudė lankyti vaidinimus. Kodėl? Turėjau tų metų visą vaidinimo programą ir tekstą (geriau sekti vaidinimą), tad galia duoti ištrauką, kurioje žydai apskundė Oberammergau vaidinimo direkciją, o žydų pasaulinis kongresas kreipėsi į Baltuosius rū-

Michigan valstijos Respublikonų suvažiavime, š.m. vasario 5-6 d. vykusiamе Lansing, MI. Iš k. Jonas Urbonas, buvęs Michigan valstijos Respublikonų partijos centrinio komiteto 4-tas vicepirmininkas, Candice Miller, Michigan valstijos sekretorė ir Gražina Urbonienė. Nufotografavo Michigan valstijos gubernatorius John Engler.

REZOLIUCIJA

Pagerbiant Lietuvos Nepriklausomybės dieną

Mes, Kauno rajono lietuviai, susirinkę 1999 m. vasario 16 d., pagerbti 81-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktuves ir 746-uosius Lietuvos nepriklausomos valstybės metus, reikiame susirūpinimą įvykiais Punkske, kur Lenkijos valdžia, norėdama kuo greičiau sulenkinti tyriai lietuvišką Punksko kraštą, nusprendė prievarta atkeldinti ir apgyvendinti tenai Lenkijos pasienio kariuomenę.

Ši vienintelė, ypatinga lietuviškos salės už Lietuvos ribų, visados buvo ir dar ilgai pasiliks begaliniai reikšminga Lietuvos interesams, kas turėtų būti aišku kiekvienam Lietuvos politikui. Paskutinės Punksko krašto problemos šiandien visiems yra gerai žinomos. Punksko žmonių pagalboms šauksmas plačiai aidė ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

Šitie žmonės, priešingai negu Vilniaus krašto lenkai, nėra jokie atėjūnai. Istorija nulėmė, kad daugiau nei vieną kartą tėvynė juos paliko labai sudėtingais sumetimais. Jie niekada neįsivaikė savo jausmų, pasiliko ištikimi savo tautai, nors realistiškai ir suprato, kad nedaug vilčių tebeliko kada nors prisijungti prie išsivajoto tėvynės kamieno.

Ne taip kaip kai kurių grupės Lietuvos piliečių Lietuvoje, jie visados buvo ištikimi ir savo antrajai tėvynei ir lemtinguose Lenkijos apsisprendimo laikotarpiuose stėjo tinkamoje barikados pusėje. Jie tikėjo, kad valstybė, kurioje gyvena, ateityje pasieks su jais atitinkamai pagal jų vertę, o Lietuva juos užtars kada to reikės.

1994 m. Oberammergau kaimelio (jį vadina miesteliu) sanatorijoje praleidau penkis savaites. Vietos parapijos klebonas, išspausdintame atsisaukime prašė parapijiečių parašų, kad į tekstą būtų įtraukti tie išbraukti sakiniai. Nežinau, ar jam tas pavyko.

Nedaug laiko liko iki pirmo spektaklio. Miuncheno kelionių įstaigos jau priima bilietų užsakymus. Ir Kanados bei JAV lietuviškos parapijos vertėtų susidomėti vaidinimais, nes jie verti skrydžio į „senutę“ Europą, ilgiau sustoti gražioje Bavarijoje, aplankyti Miuncheno miestą, netoli Oberammergau Ettal vietovę su senu vienuolynu, bažnyčia.

*** Lietuvoje šių metų sausį nusikaltamumas buvo mažesnis nei prieš metus.** Iš trijų Baltijos valstybių didžiausias nusikaltamumas yra Estijoje. Lietuvos teisėsaugos pareigūnai išaiškina daugiausia nusikaltimų, nes atskleidė daugiau nei 36 proc. sausį įvykdytų nusikaltimų. Latvijos teisėsaugininkai išaiškino 27,8 proc. nusikaltimų, Estijos — tik 13,7 proc.

Šiandien, priešingai negu tikėtasi, jie išduoti visų — tiek lenkų, per jų planus atkeldinti į Punkską pasienio dalinys, tiek Lietuvos, ignoruojant jų pagalboms šauksmą. Negalima leisti, kad tarpvalstybinės draugystės vardan, ši tyriausia lietuvių sala visoje Lietuvos žemėje būtų palaidota?

Nors iš Lietuvos girdime vieną ar kitą pareiškimą šia tema, pasiilgstame konkrečių Lietuvos valstybės veiksmų šiai padėčiai. Tad kreipiamės į mūsų tėvynės Lietuvos prezidentą, Seimą, vyriausybę, su dideliu prašymu ir reikala vimu „dėti skubias pastangas sustabdyti veiksmus ir buvusią padėtį kuo greičiau atstatyti“.

Žinant, kaip dažnai didžioji politika dominuoja mūsų kasdienybėje, ne kartą žiauriau būdu trypiant gyvybes, jausmus ir kasdienišką žmoniškumą, tikime, kad čia nėra vienas iš tų atvejų. Tik sustabdyti tokius veiksmus, Lietuvos valstybės vadovai, politikai, atlikę savo nepaprastai reikšmingą ir atsakingą darbą Lietuvai, galės pasididžiuoti, kad jų vadovavimo laikotarpiu tarnavo ne tik Lietuvos žmonėms jų tėvynėje, bet ir tiems, kurie ne dėl jų noro ar veiksmų pasiliko už jos ribų širdyje lietuviškai.

Vienbalsiai pritarus visiems susirinkimo dalyviams, pirminkas yra įpareigojamas „Šią Rezoliuciją pasiūsti Lietuvos Respublikos prezidentui, Seimo pirmininkui ir ministrui pirmininkui“.

Albinas Markevičius
Susirinkimo pirmininkas

Danutė Bindokienė

Atsarga gėdos nedaro

Šiuo metu Rytų ir Vidurio Europos valstybės veržėsi į NATO, nes vis dar nesijaučia saugios, nėra visiškai įsitikinusios, kad, save demokratine vadinanti, Rusija jau galutinai atsikratė Sovietų Sąjungos paveldo ir gali taikiai gyventi su kaimynėmis, nesudarydama jų nepriklausomybei pavojaus. Dar per trumpas laiko tarpas, dar iš žmonių atminties neišdilo okupacijos teroras ir skriaudos, dar per dažnai iš Maskvos pasigirsta „rusiškosios meškos riaušios“, drebinamas net ir didžiausias optimistas, betvirtinantis, kad „viskas pasikeitė“.

Pavojingų taikiai vietų mūsų planetoje nemažai: kiekvienoje žemyninėje galima durti pirštą į žemėlapi ir pataikyti į valstybę, kurioje anksčiau ar vėliau galėtų išsilyginti karo linijos, tiek Lietuvos, ignoruojant jų pagalboms šauksmą. Negalima leisti, kad tarpvalstybinės draugystės vardan, ši tyriausia lietuvių sala visoje Lietuvos žemėje būtų palaidota?

Nors iš Lietuvos girdime vieną ar kitą pareiškimą šia tema, pasiilgstame konkrečių Lietuvos valstybės veiksmų šiai padėčiai. Tad kreipiamės į mūsų tėvynės Lietuvos prezidentą, Seimą, vyriausybę, su dideliu prašymu ir reikala vimu „dėti skubias pastangas sustabdyti veiksmus ir buvusią padėtį kuo greičiau atstatyti“.

Žinant, kaip dažnai didžioji politika dominuoja mūsų kasdienybėje, ne kartą žiauriau būdu trypiant gyvybes, jausmus ir kasdienišką žmoniškumą, tikime, kad čia nėra vienas iš tų atvejų. Tik sustabdyti tokius veiksmus, Lietuvos valstybės vadovai, politikai, atlikę savo nepaprastai reikšmingą ir atsakingą darbą Lietuvai, galės pasididžiuoti, kad jų vadovavimo laikotarpiu tarnavo ne tik Lietuvos žmonėms jų tėvynėje, bet ir tiems, kurie ne dėl jų noro ar veiksmų pasiliko už jos ribų širdyje lietuviškai.

Vienbalsiai pritarus visiems susirinkimo dalyviams, pirminkas yra įpareigojamas „Šią Rezoliuciją pasiūsti Lietuvos Respublikos prezidentui, Seimo pirmininkui ir ministrui pirmininkui“.

Albinas Markevičius
Susirinkimo pirmininkas

aštuoniasdešimtajame dešimtyje, daugiausia galbūt JAV prezidento Ronald Reagano nuopelnui, buvo pradėta ieškoti būdų ir priemonių sukurti apsaugą nuo tolimųjų skrydžių raketų. Programa, tiesa, turėjo oficialų pavadinimą, tačiau ilgainiui prigijo „Žvaigždžių karų“ (Star Wars) vardas. Nors programa nebuvo galutinai išvystyta ir įvesta, bet jau vien iš griežtų Sovietų Sąjungos protestų buvo galima spėti, kad Maskva rimtai susirūpino tokia apsaugos sistema. Be abejonės, tas susirūpinimas turėjo daug įtakos šaltojo karo pabaigai.

Subyrėjus didžiausiam priešui — sovietų imperijai, Amerikos politikai nusprendė, kad ilgų skrydžių raketų pavojai jau praėityje, tad neverta leisti milijardus dolerių „Žvaigždžių karų“ sistemos puoselėjimui. Pasirodo, kad neperspektyvūs per griovį, nereikia sakyti op! Ne tik Rusija dar turi šimtus raketų, kurios lengvai gali pasiekti JAV krantus, bet jau ir komunistinės Kinijos ginklų sandėliuose priskaičiuojama apie 20 tokių pavojingų skraiduolių. Tolimųjų skrydžių raketos turi ir dausunaikimo lygi, kol pagaliau NATO ar kuri kita tarptautinė jėga ryžtasi nekaltuosius gelbėti, o kaltininkus sudrausti.

Net ir NATO dažną neveiksmingumą prisiminus, visgi ir Baltijos kraštai, ir kitos, neseniai laisvę atgavusios valstybės siekia NATO narystės. Juk geriau net maža užovėja, negu visiškai šis stoka.

Taciau ne vien mažosios ar vidutinės tautos jautiasi nesaugios. Nors dažnos tarptautinės konferencijose pasirašomos vis naujos taikos sutartys, bendradarbiavimo paktai, nusiginklavimo, ypač branduolinių ginklų sunaikinimo ar bent sumažinimo, pažadai, bet ar kas iš tikrųjų reikšmingą ir atsakingą darbą Lietuvai, galės pasididžiuoti, kad jų vadovavimo laikotarpiu tarnavo ne tik Lietuvos žmonėms jų tėvynėje, bet ir tiems, kurie ne dėl jų noro ar veiksmų pasiliko už jos ribų širdyje lietuviškai.

Vienbalsiai pritarus visiems susirinkimo dalyviams, pirminkas yra įpareigojamas „Šią Rezoliuciją pasiūsti Lietuvos Respublikos prezidentui, Seimo pirmininkui ir ministrui pirmininkui“.

Albinas Markevičius
Susirinkimo pirmininkas

SU PALAPINE Į LABRADORĄ

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 14

Tėsinys

Aš pasakiau, kad į pietus. Jis tuoj pat siūlė eiti lažybų. Aš sutikau, ir pirmą kartą tokias lažybas laimėjau! Romas sumokėjo JAV valiutą ir pakomentavo, kad gerai kai navigatorė žino, kur esame. Vakaras vėsus, bet giedras. Romas vėl gali lauzti kurenti, liepsnomis ir saulėlydžių džiaugtis. Danguje vėl matome mirksinčias žvaigždes. Scrabble: R. — 279, G. — 312.

Ketvirtadienis saulėtas, bet vėsus, 57 F laipsniai. Vėl važiuojame pro tuos pačius kalnus ir tarpeklus vikingų taku. Prie Hawke's Bay sustojome informacijos punkte ir užsisakėme stovyklavietę kitam vakarui. Nežinojome, kada grįšime, tai darbininkai pažadėjo informaciją prilipti prie centro durų. Toliau pavažiavę, sustojome tame pačiame Irving restorane, kur pietavome lygiai prieš savaitę,

beveik tuo pačiu laiku. Sutikome ir tą patį patarnautoją, kuri mus atpažino. Maistas irgi vis toks pat — taukuotas.

Į St. Barbe laiku atvykome, laiku keltas atplaukė, laiku išplaukė, penktą val. vakare. Po kiek laiko išplaukė ir migla, keltas kas kelios minutes garsiai signalizuoja. Per dvi valandas perplaukėme šį sąsiaurį ir išlipome Blanc Sablon, Quebec provincijoje. Romas buvo pasišovęs važiuoti apie 40 mylių į artimiausią provincijos parką, bet aš nesutikau. Migla, lynoja, keliai nežinomi, temsta. Kelte sužinojau, kad už kelių mylių yra viešbutis, kurio kieme stovklavimui gali gauti elektros prijungimą ir ten nakvoti. Nutarėme ten apsistoti. Taigi važiuojame į rytus ir už kelių mylių įvažiuojame į Labrador! Pagaliau!

Vakare, apie 7:30, registra-

vomės Northern Lights viešbutyje. Gavome elektros prijungimą ir informaciją, kad, norint išsimaudyti, čia viešbutyje gausime raktą į maudymosi kambarį ir rankšluosčius. Restorane skaniai pavakarieniavome — žuvies kepsnis, kepti ant žarijų. Tačiau mažai žuvies patiekalų buvo. Išgėrėme „bakeapple“ likerio. Įdomu, nes likerį pašildo ir paskui karštą užsipilam ant autentiško ledynų ledo. Tas ledo galėjo būti 10,000 metų senumo. Tai ir visas įdomumas. Suvenyrų krautuvelyje daug geros rūšies gaminių, prieinamos kainos.

Penktadienį važiuojame per Labrador iki Red Bay, kur kelias pasibaigia. Taigi, važiuojame ir aš džiaugiuosi, kad vakar tamsioje čia nevažiuojome. Mazai judėjimo, bet kelias sauras, jokių barjerų, per kalnus ir pakalnes, staigūs vingiai. Už geros valandos pasiekėme Red Bay. Šis miestelis 1550-1600 m. buvo banginių medžiavimo sostinė, į kurią atplaukdavo Basque žvejai

iš Prancūzijos ir Ispanijos. Uostas gilus ir kalnų apsuptas. Šiomis dienomis žuvininkystės pramonė sumažėjo. Jaunimas kraustosi į miestus, darbo ieškodami. Norėdami pasiekti aukštuosius mokslius, keliauja į Newfoundland arba Quebec universitetus.

Miestelyje yra informacijos centras, banginių medžiotojų muziejus ir suvenyrų krautuvelyje. Muziejus patraukliai sutvarkytas, užlaikomas vietinių. Ekspozitai parodo anų dienų gyvenimą, apsirengimą, indus, banginių medžiavimo priemones. Sustatyti miniatiūriniai vaizdai parodo banginių medžiojimą, banginių taukų tirpinimo procesą. Iš vieno banginio gaudavo 30 statinių aliejaus, kurį eksportuodavo į Europą. Tad kai kurie labai pralobė, kiti žuvo, bebandydami pralobti. Fotografijose parodomi archeologų atrasti masiniai kapai, kur buvo laidojami žvejai. Vienas eksponatas — prieš 3 ar 4 šimtmečius atrasta nuskendus banginiams medžioti žvejų valtis.

Red Bay, Labrador. Maketas žvejų muziejuje.

Vis tik reikėjo daug drąsos su tokia valtimi remtis su jūros milžinu. Suprantama, kodėl tiek daug žvejų žūdavo. Krautuvelės pelnas skiriamas mu-

zejui ir todėl, čia perkant, reikia mokėti valdišką mokesčių, kurie yra apie 18 procentų. Gretimame restorane už-

kandę skanios žuvenies, su kame atgal. Pakelėje sustojome Point Amour kaimelyje apžiūrėti Kanados antrą aukščiausią švyturį.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

KRIKŠČIONYBĖ TURĖTŲ SUVIENYTI EUROPA

„Europos istorija pastaruosius du tūkstančius metų buvo glaudžiai susieta su krikščionyste. Šioje krikščioniškoje kultūroje, sudarancioje mūsų bendrą pagrindą, mes ir toliau turime rasti principus, kurie būtų mūsų minčių, planų ir veiksmų pagrindas, — sakė popiežius Jonas Paulius II sausio 14 dieną audiencijoje priėmęs Popiežiškosios kultūros tarybos surengto simpoziumo dalyvius. Popiežiškosios kultūros tarybos simpoziumas buvo skirtas pasirengti šių metų rugsėjo 26 — spalio 21 dienomis vyksiančiam Vyskupų sinodui, kurio tema „Kristus — naujos kultūros šaltinis Europai, esančiai ant naujo tūkstantmečio slenksčio“.

Šventasis Tėvas su būsimosios Vyskupų sinodo asamblėjos rengėjais pirmiausia pasidalijo mintimis apie kultūros atsinaujinimą, kuris Europoje be krikščionybės neįmanomas.

„Visų mūsų tautų bendroje Europos kultūroje, taip pat atskirų tautų tradicijose Evangelijos pėdsakai yra aki vaizdus, atmetus tai net sunku kalbėti apie Europą. Todėl visos dvasinio atsinaujimo pastangos Europoje neišvengiamai siejasi su krikščionyste“, — sakė popiežius pažymėdamas, jog „tikėjimo ir kultūros susitikimas yra pagrindas tiesos paieškai. [...] Tiesos paieška turi būti kiekvieno kultūros proceso ir broliško santykių kurimo varomoji jėga. Senoji kontinento širdyje. [...] Mūsų amžininkams turi būti suteiktas tinkamas auklėjimas ir švietimas, kuris remtųsi esminėmis dvasinėmis, moralinėmis ir pilietinėmis vertybėmis“, — pabrėžė šventasis Tėvas. Popiežius savo kalboje taip pat paminėjo naują politinę bei visuomeninę situaciją, susidariusią Europoje per pastaruosius dešimt metų po totalitarinių režimų kontinento Rytuose žlugimo. Vienos sienos ir užtvartos išnyko, tačiau jų vietoje atsirado kitos, kurios neleidžia išsipildyti vilčiai, kad Europoje greitai išsivys žmonių bei tautų brolybė ir solidarumas. „Tai iššūkis Europos krikščionims, kurių tikimos ir skelbiamos vertybės turi pasiekti visus mūsų žemyno gyventojus, kad krikščionybė būtų Europos tautų vienybės laidas“, — pabrėžė Jonas Paulius II.

Atot popiežiaus, Europai „daugiau nereikia jokių naujų barjerų, skiriančių tautas ir žmones ideologijos pagrindu“. Kad šie barjerai būtų išvengti, Europos tautos turi būti vieningos siekiant tiesos, skatinant tokią kultūrą, kuri gerbia žmogų ir jo teises.

Šių metų rudenį įvyksianti Europai skirta Vyskupų sinodo asamblėja bus jau antroji ši dešimtmetį. Pirmasis toks Europos vyskupų susitikimas įvyko 1991 metais, tuo metu senoji žemyno didžiosios permainos skatino didžiulį optimizmą. Tačiau vėliau euforiją dėl Berlyno sienos griuvimo ir Sovietų imperijos žlugimo pakeitė tam tikras pusvytilimas, nes iškilo nauja įtampa ir konfliktai ypač išbujojusio nacionalizmo pagrindu.

Nuo pirmojo Europai skirta Vyskupų sinodo iki dabar įvykusios reikšmingos socialinės, politinės ir kultūrinės permainos padarė didelę įtaką ir Bažnyčios gyvenimui. Pastarojo dešimtmečio permainos ir

jų Bažnyčiai keliama uždaviniai būtent ir paskatino popiežių sukviesti naują neeilinę vyskupų Sinodo asamblėją Europos gyventojams.

Minėtame Vatikane vykusiame simpoziume dalyvavo ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas A. J. Backis.

BŽ, 1999, Nr. 2

KATALIKŲ IR KITŲ KRIKŠČIONIŲ DIALOGAS

Ryšium su sausio 18-25 dienomis vykusiu Maldos už krikščionių vienybę aštuonių dienų, Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pasekretoris mons. Eleuterio Fortino apžvelgė dabartinę Šven-tojo Sosto santykių su kitomis krikščionių bendruomenėmis būklę.

Pradėdamas apžvalgą mons. E. Fortino pažymėjo, jog „Katalikų Bažnyčia palaiko dialogą su visomis krikščionių bendruomenėmis Rytų ir Vakarų pasaulyje“. Jis kartu pabrėžė, kad toks aktyvus ekumeninis dialogas Bažnyčiai apskritai yra naujas reiškinys, kuris atspindi Vatikano II Susirinkimo pastoracinę įtaką. Nors Bažnyčia yra atvira geranoriškam dialogui su visomis bendruomenėmis, tačiau gilesnis ir nuoseklesnis ekumeninis bendravimas pasiekiamas dvišaliuose santykiuose, kurie paliečia ir teologinį lygmenį, „aiškiau išryškinant esamus doktrininius skirtumus“.

Vatikano pareigūnas sakė, kad santykiuose su ortodoksų pasauliu padėti komplikuoja tai, kad yra 15 nepriklausomų (autokefalinų) Ortodoksų Bažnyčių. Užmezgus dialogą nuo 1980 metų yra paskelbti keturi dokumentai apie bendrą Bažnyčios sampratą. Ypač svarbus dokumentas apie bendrą tikėjimo pagrindus 1993 metais buvo paskelbtas Balamande (Libanas). Jį kartu parengė katalikų ir ortodoksų teologai. Nemažą sunkumą, ypač santykiuose su Rusijos Ortodoksų Bažnyčia, sukėlė Rytų apeigų katalikų problema. Šiuo požiūriu didžiausia pažanga pasiekta Rumunijoje, kur sudaryta bendra Rumunijoje patriarchato ir Rytų apeigų Katalikų Bažnyčios komisija, senoji komunistų režimo konfiskuoto bažnytinio turto nuosavybės klausimams spręsti. Ši sekmė leido planuoti galimą popiežiaus apsilankimą Rumunijoje.

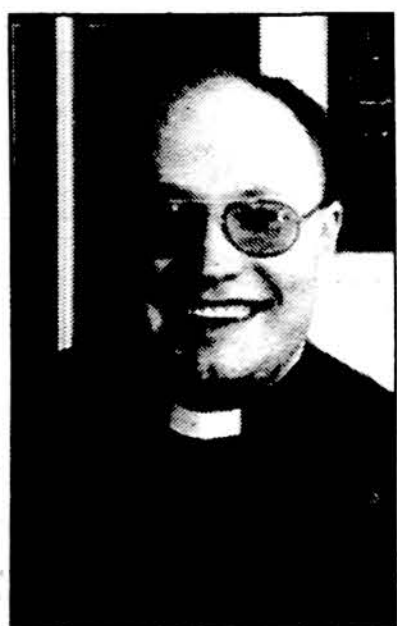
Dėl dialogo su liuteronais, mons. E. Fortino mano, kad pirminis Vatikano tikslas yra užbaigti bendros deklaracijos dėl nuteisinimo tikėjimu rengimą. Šią deklaraciją katalikų ir liuteronų teologai rengė beveik 30 metų ir ji turėjo būti Romoje pasirašyta dar 1998 metų rudenį, tačiau iškylė neaiškumai sutrukdė tai padaryti.

Apžvalgos pabaigoje mons. E. Fortino nurodo, kad 2000 jubiliejinį metų iškilmių kalendoriuje daugelyje numatytų renginių atsispindi ir ekumeninės nuostatos. Ypač tai pasakytina apie 2000 m. sausio 18 dieną įvyksiantį Šventųjų durų atidarymą Šv. Pauliaus bazilikoje ir tų metų gegužės 7 dieną, Antrąjį Velykų sekmadienį, įvyksiantį XX amžiaus kankinių už tikėjimą martyrologą paskelbimą. Kiekviena šiuo atveju rengiantis iškilmiams aktyviai bendradarbiaujama su kitomis krikščionių denominacijomis.

Taip atrodo Rukainiuose, Vilniaus apskrityje, esanti bažnyčia.

NE PRARASTOJI, BET NEŽINANČIOJI KARTA

Kunigas Rolandas Karpavičius.

Dvidešimt septynerių metų kunigas iš Lietuvos Rolandas Karpavičius į Čikagą atvyko paviešėti, pasizvalgyti, susipažinti. Ši kelionė jam lyg savotiškos atostogos.

Kunigo Rolando parapijos Žemaitijoje nedidukės. Pačioje didžiausioje iš jų, Žygaicių parapijoje gyvena tik 1,700 gyventojų. Sartinuose ir Ropkojuose dar mažiau. Įvairūs ir įdomūs šių parapijų žmonės. „Džingu, jog pirmiausiai matau, kad žmonės yra mylintys, net jeigu juos ir užgula sunki mūsų gyvenimo našta, — pasakojo kunigas Rolandas. — Labiau-

RAGINO AKTYVIAU LANKYTI BAŽNYČIA

Sausio 24 d. Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius, pradėdamas miesto parapijų vizitaciją, lankėsi Šv. Vincento Pauliečio (Petrašiūnų) bažnyčioje. Šioje parapijoje gyvena apie 15 tūkst. tikinčiųjų. Arkivyskupas aukojė sumos šv. Mišias. Per pamokslą ganytojas, kalbėdamas apie kiekvieno krikščionio dvasinį pasirengimą didžiajam 2000 metų jubiliejui, ragino visus sąžiningai dirbti ir būti atsakingiems už dabartį ir ateitį. Pasak jo, šiandien Bažnyčiai labiausiai rūpi ne pasaulio galin-giejai, bet gyvenimo paribys atsiderėjus broliams ir seserims. Susipažinęs su Petrašiūnų parapijos tarybos veiklos ataskaita, arkivysk. S. Tamkevičius tikinčiuosius ragino aktyviau lankyti bažnyčią, priminė, jog jaunoms šeimoms derėtų atsakingiau rengtis tiek Santuokos, tiek kūdikio Krikšto sakramentams. Arkivysk. S. Tamkevičius susitiko su parapijos tarybos, krikščionių demokratų Petrašiūnų skyriaus atstovais, taip pat lankėsi Kauno savivaldybės nakvynės namuose, bendravo su jų gyventojais ir suteikė jiems ganytojišką palaiminimą.

BŽ, 1999, Nr. 2

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

siai mane liūdina žmonių abejingumas amžiniems dalykams. Mano tarnystės tikslas — padėti žmogui pažinti dvasinio gyvenimo skonį. Be galo skaudu matyti, kai žmogus, to dvasinio gyvenimo net nepažinęs, neparagavęs, atstumia norą jam padėti. Atstumia, nes nežino. Vienintelė išeitis — nuolat belstis ir nepaliauti. Juk to mus moko pats Kristus“.

Kunigo Rolando žodžiais tariant, kunigas lyg žvejys „žvejoja“ žmogaus sielą. Tačiau žmonių sielas šiais laikais „pagauti“ tinkle sunku ir sudėtinga. Šiandien žmonės reikalauja „žvejoti“ meškere, kantriai, po truputį. Ir daryti tai ne sau, o dangui.

Apie jaunimą dažnai sakoma, kad tai — prarastoji karta, tačiau kunigas tą kartą vadina nežinančiaja. „Kai sutinku jaunus žmones, — pasakoja jis, — visada jų klausiu, ar pakankamai esate išjūngę savo kompiuterį — mąstymą, ar pakankamai jį apkrovėte, ar stengiatės save pažinti?“. Kunigas paaiškino, jog kiekvienam žmogui, kurį sutinki, reikia pritaikyti skirtingą raktą. Žmogus ne tik kitam paslaptis, bet ir paslaptis pats sau.

Kad šią paslaptį praskleistum, reikia daug kantrybės, švelnumo, meilės, supratimo ir žinojimo. Žmogus, apimtas abejingumo ir nevilijos, pradeda savęs neapkęsti. Jis užsidaro ir riešutą kevalė ir bijo parodyti savo supuvusį vidų, neprisileidžia prie savęs. Apimtas liudiesio, žmogus nepajęs savęs, kaip dieviškojo asmens, išskleisti.

Dar besimokydamas paskutinėje vidurinės mokyklos klaseje, kunigas Rolandas pirmą kartą sau garsiai ištarė, kad nori būti kunigu. Viešpaties tarnu. Vidurinėje mokykloje (o mano pašnekovas gimė ir užaugo Klaipėdoje) jam gerai sekėsi ir literatūra, ir matematika. Lankydams būrelį, jis pramoko groti akordeonu, paskui gitarą, pianinu. Dabar kunigas pats kuria muziką ir tekstus savo dainoms bei giesmėms.

Lemonto lietuviai, vasario 21 d. atvykę į Pal. J. Matulaitis misijos bažnyčią, buvo labai nustebinti, matydami, kad jaunasis Žygaicių parapijos klebonas ne tik aukojė šv. Mišias, bet ir giedojo giesmes, sau pritardamas pianinu ir gitara. Kunigas Rolandas sakė, kad jo parapijiečiai Žemaitijoje labai mieliai tai priima. „Aš žmones traukiu prie Kristaus tuo, kuo įmanoma, — paaiškino jis. — Man Kristus yra davęs sugebėjimą groti gitarą, tai kodėl viso šito nepanaudojus Jo garbei ir šlovei? Viešpats taip pat veikia ir neįpras-tomis priemonėmis“.

Jaunasis Žygaicių parapijos klebonas džiaugiasi, savo akimis galėjęs pamatyti Ameriką. Jis sakė, kad grįžęs, savo žmonėms pasakys, jog ir šioje šalyje žmonės turi bėdų, problemų, ir pinigai čia labai sunkiai uždirbami. Kunigas pastebėjo, jog Amerikoje žmonės daug daugiau ir intensyviau dirba, mažiau ilsisi. „O savo jaunimui pasakysiu, — pridūrė Žygaicių klebonas, — kad ir čia reikia daug dirbti ir mokytis, jei nori kažką pasiekti“.

Emilija Andrulytė

PREL. I. URBONO ŠVENTĖ LEMONTE 1998.XI.22

Man malonu supažindinti su prel. Ignu Urbonu, su kuriuo teko dirbuotis per 31 metus mano gimtinėje — Gary, IN.

Mano pažinties pradžia įvyko 1954 metais. Atvažiavo jaunas, malonus, draugiškas lietuvis kunigas, paskirtas vikaru šv. Kazimiero parapijai.

Norėčiau dabar duoti kelis jo kasdieninio gyvenimo pavyzdžius. Vienam kunigui, nors ir maža parapija, tenka atlikti bažnytines pamaldas, teikti sakramentus, programą ir pan. Klebonas yra ir kunigas, ir sekretorius. Kas savaitę sutvarko pinigus, tvarko parapiją ir pats spausdina biuletenį.

Išsteigęs lituanistinę mokyklą dar 1959 m., pats mokė vaikus. Jaunimą traukia — visuomet draugiškas, visus pakalbina. Pertraukos laiku atsikviečia mokinius į kleboniją ir vaisingai leidžia ir saldainiais.

Prelatas yra didis knygų ir raštų mylėtojas. Kalnas knygų ir žurnalų ant stalo šalia jo kėdės vis kilo ir augo. Kas jį aplankydavo, prisimins apkrautą stalą popieriais ir straipsniais, kuriuos jis rašė. Prašydavo sutvarkyti, bet tai pasisekė tik per šventes.

Šalia šių visų užsiėmimų, prel. Urbonas rado laiko dalyvauti Čikagoje lietuvių renginiuose. Dažnai prel. Urbonas buvo matomas įvairiose programose, organizacijose, renginiuose.

Kasdieninių pastoracijos metų džiaugsmų ir kančių tarpe, buvo du skaudūs kritiški metai, kuriuos iškentėjo parapija ir klebonas. Vieną naktį 70-ais metais, prel. Urbonas pabunda ir mato degantį bažnyčios bokštą. Išbėga išgelbėti šv. Sakramentą ir bažnytinį indus. Blogis atrodė tapęs gėriu, kuomet vyskupas pasidė parapijai išsikelti. Klebonas entuziastingai ieško tinkamos gražios žemės. Bet, deja, leidimas išsikelti atšauktas. Klebonas su parapijiečiais ryžtasi laikytis, pakuodami seną bažnytelę nauju altoriumi, gražiais vitražais ir lietuvišku bokštu — vitražai dabar su kunigu atkelia-vo į Lemontą.

SKELBIMAI

Išvairūs

ELEKTROS
IVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 85th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8864

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?
• padėsime pigiai nusipirkti iš varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai, norint pirkti išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

Parduodu Cadillac '87 m., 4 durų, gerame stovyje. \$3500. Kreiptis: tel. 708-656-2233

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 590-8285
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

Moteris ieško darbo.
Tel. 773-927-2762

Reikalingi darbininkai namų vidaus remontui. Pradžia \$7 į val. Tel. 1-815-243-2939

773-585-9500

Paskutinis parapijos istorijos ir prel. Urbono klebonystės tarpsnis prasidėjo 1998 m. spalio mėnesį. Sunkūs laikai! Po daugiau kaip 60 metų kunigystės, 20 metų po pensijos amžiaus, buvo numatyta, kad reikės kunigui pasitraukti iš klebonavimo ir uždaryti parapiją. Turbūt sunkiausi prel. Urbono metai tai buvo šie pastarieji. Išgyveno skausmą, kad reikės kunigui pasitraukti iš klebonavimo ir uždaryti parapiją. Turbūt sunkiausi prel. Urbono metai tai buvo šie pastarieji. Išgyveno skausmą, kad reikės kunigui pasitraukti iš klebonavimo ir uždaryti parapiją. Turbūt sunkiausi prel. Urbono metai tai buvo šie pastarieji. Išgyveno skausmą, kad reikės kunigui pasitraukti iš klebonavimo ir uždaryti parapiją.

Prelatas Ignas Urbonas myli gyvenimą ir pasaulį, viskuo stebisi, viskuo domisi. Yra ap- lankęs ir aprašęs daug meno paminklų. Gal linksmiausias jo gyvenimo įvykis buvo jo 60 metų kunigystės jubiliejus, kurį šventė 1995 metais čia, bet taip pat ypatingu būdu savo tėviškoje Nemunaitėje. Ten, kur jis aukojė pirmąsias šv. Mišias, praėjus 60 metų, galėjo vėl aukoti tą šventą kunigystę auką ir dėkoti Dievui už malones.

O dabar prel. Urbonas aukoją Mišias prie Palaiminto Jurgio Matulaitis misijos altoriaus. Tęsia čia, Lemonte, savo kunigystę gyvenimą, kuris jam yra taip brangus. Prel. Urbonui prasidėjo naujas gyvenimas Pasaulio lietuvių centre — saugus, tykus, veiklus ir lietuviškas. Jis labai

džiaugiasi, kad čia gyvena ir darbuojasi.

Ses. M. Janina Galubickytė

REMIAMI PANEVŽIO IR NAUJAMIESČIO NETURTINGIEJI

Jau ketvirti metai A. Lipniūno kultūros centro jaunimo grupė kartu su kunigu Donaldu Levernier iš Amerikos, gruodžio mėnesį, grieš Kalėdas, aplanko kai kurias sunkiai besiverčiančias Panevėžio ir Naujamiesčio parapijų šeimas, atveža joms maisto, drabužių, pasikalbą, pasidalija broliška meile ir gerumu. Ši kartą A. Lipniūno kultūros centro paraginti vargstantys šeimos parėmė AB „Panevėžio muilas“, AB „Malsena“, ŽŪAB „Medelinas“, UAB „Duonkepė“, AB „Elektros energija“, AB „Kelias“, AB „Panevėžio eglė“. Nemažai asmeninių lėšų skyrė ir kunigas Donaldas. Kalėdinį projektą įgyvendinti padėjo apie 30 jaunuolių: jie skirstė ir vežiojo produktus, pasidaliję grupelėmis aplankė 28 šeimas. Galintiems atvykti šeimoms gruodžio 20 d. centre buvo surengta šventinė programa.

• **Klaipėda.** Gruodžio 31 d. vakare šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Didelis parapijiečių būrys kartu giedodami *Te, Deum, laudamus* ir linkėdami vieni kitiems ramybės sutiko Naujųjų metų. Šios gražios tradicijos iniciatorius — klebonas A. Baniulis, SJ.

Iš kairės: seselė Aušrelė, seselė Janina, prel. Ignas Urbonas

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

LIETUVYBĖS NYKIMAS AMERIKOJE

Kai Amerika džiaugiasi 9 metų didžiausiu ekonominiu augimu, kai jau 9 metai Lietuvos nepriklausomybei, kai Amerikon atvyko nauja banga lietuvių iš Lietuvos, tai šiandien lietuvių židiniai čia nyksta, lietuviškos parapijos tuštėja, lietuvių kultūrinė veikla mažėja. Kur dar išlieka lietuviškas judėjimas, tai dažnai priklauso nuo veikėjų idealizmo ir pasiaukojimo.

Matome lietuviškas pavaras Amerikos moksle, mene, prekyboje, valdžioje daugiau negu bet kada. Winthrop Rockefeller, Ievutės Paulekiūtės sūnus, yra pats turtingiausias Rockefeller dinastijos proanukas. Jurgis Maciūnas sukurė meno judėjimą Fluxus.

Kad lietuvių neišsivaikščiotų reikia atgaivinti ką mes anksčiau turėjome. Garbingos ir garsios lietuviškos pavardės Amerikoje turi išlaikyti ir tuos garbingus šio šimtmečio lietuviškus židinius Amerikoje. Tai yra jų pareiga ir užduotis.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

ISTORINĖ ATMINTIS GYVA!

Sausio 22 dieną sukako 100 metų nuo Justo Paleckio gimimo. Labai nustebino mus pasiekusi žinia, kad Lietuvos Rašytojų sąjunga buvo sumaniusi paminėti šio TSRS valstybinio ir politinio veikėjo šimtmetinį gimimo jubiliejų. Manome, kad tikslinga atgaivinti istorinę atmintį ir priminti šio žmogaus veiklą bei „nuopelnus“ Lietuvai jo vadovavimo laikotarpiu.

1940 m. birželio mėn. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, LKP CK rekomendavus, buvo sudaryta Lietuvos liaudies vyriausybė (1940.VI.17). Ministro pirmininko ir kartu prezidento pareigas ėjo Justas Paleckis.

Pirmieji okupacijos metai ir dešimtmečiai buvo Lietuvos gyventojų beatodairiško naikinimo laikotarpis. Neteisėtos represinės okupantų akcijos prasidėjo dar prieš vadinamojo „liaudies seimo“ rinkimus, sovietų valdžios paskelbimą bei tariamą „priėmimą“ i Sovietų Sąjungą. Iš karto po Lietuvos okupavimo prasidėjo pavienių politinių veikėjų deportacijos. Jau 1940 m. liepos 11-12 d. naktį ištremta apie 2,000 Lietuvos politinių veikėjų.

Tarp įvairių sovietinio režimo represijų prieš Lietuvos gyventojus, žmonių trėmimai užėmė svarbiausią vietą. Jie buvo sovietų valdžios vykdyto lietuvių tautos fizinio ir dvasinio genocido sudėtinė dalis. Sovietinės represinės struktūros fiziškai naikino lietuvių: laisvės kovotojus šaudė jų tėvynėje, tremtinius šiauriosios Sibirijos rajonuose marino badu ir nepakeliamu darbu, išvežtus politinius kalinius padė kalėjimuose ir lageriuose.

Sovietiniai okupantai ir vietiniai kolaborantai siekė užgniaužti bet kokią pasipriešinimą okupaciniam sovietiniam režimui. Bolševikai nepasitikėjo lietuvių tauta, pirmiausia inteligentija, buvusiais Lietuvos politiniais ir visuomenės veikėjais, t.y. tais žmonėmis, kurie sudarė mūsų civilizuotos tautos žiedą. Todėl juos naikino, įkalino arba trėmė. Okupantų nurodymus klusniai ir uoliai vykdė Lietuvos komunistų viršūnės, partijos miestų ir apskrčių bei valsčių komitetai, mario-

netinė Lietuvos vyriausybė.

Trėmimais ir įkalinimais buvo siekiama pašalinti iš Lietuvos okupantams opozicines gyventojų grupes, įbauginti tautą, priversti ją paklusti komunistinei diktatūrai. Kartu okupantai, padedant vietiniams kolaborantams, siekė pakeisti Lietuvos gyventojų sudėtį, nutautinti ir sovietizuoti Lietuvą.

Lietuvių trėmimai tęsėsi daugiau kaip dešimtmetį. Buvo išskirtos šeimos, atimtas žmonių turtas, o žmonės pasmerkti amžinai tremčiai, vergiškam darbui, kantioms, lėtai mirtiai iš bado ir šalčio, ligų, toli nuo savo tėvynės, nuo giminių ir artimųjų.

Lietuvos žmonių žudymas ar kankinimas, gyventojų deportavimas nacistinės Vokietijos ir SSSR okupacijos metais, atitinka tarptautinės teisės normose nustatytą genocido nusikaltimo požymius.

Visi, gyvi ir mirę, tame tarpe ir Justas Paleckis, kurie uoliai tarnavo okupantų vykdymui Lietuvos genocido politikai, pritarę jai, savo parašais tvirtino represijų aktus, yra genocido vykdytojai ir nusipelnė ne iškilmingų jubiliejinių paminėjimų, bet teisinio-moralinio įvertinimo — pelnytos bausmės ir pasmerkimo.

Jonas Dailidė
Lietuvos Politinių kalinių partijos prezidiumo vardu

GERIAU SIŪSKITE PINIGUS

Laikiniai gyvenu Amerikoje pas gerus žmones. Skaitau „Draugą“ ir kitą lietuvišką spaudą nuo pat pradžių iki pabaigos. Malonu matyti, kad nereikia slėpti laikraščio nuo jaunų akių, kaip yra su kai kuriais Lietuvos laikraščiais. Puikūs jūsų laikraščiai.

Paskutiniame laikraščio puslapyje gražiai išrikuoti „Skelbimai“. Mano dėmesį pagavo skelbimai, ne tik per laikraščius, bet ir per lietuvišką radiją: siūsti aprangą, maistą, vaistus, pinigus i Lietuvą per verslininkus. Siūsti dovanas yra labai geras dalykas. Apranga dengia tūkstančius žmonių. Maistas pamaitina, nors trumpam. Vaistai pagydo. Bet ar žinote, kad iš to nauda gavėjui labai maža, palgynti, kiek jums kainuoja, o kai kada gali būti ir kenksminga. Tai gali atsitikti, persiunčiant vaistus čia pirktus. Dauguma vaistų turi būti laikomi kontroliuojamoje temperatūroje. Perėjus leistinos

temperatūros ribas, vaistai gali nustoti savo gydymo savybių ar net chemiškai posikeisti, virsdami nuodais. Manau, kad nei vienas nenori pakenkti savo artimui.

Gal persiuntėjai jūnas bandys „užtikrinti“, kad vaistai bus labai globojami. Tik pagalvokim — kai vaistai pakraunami i talpintuvą, siunčiant laivu ar oru, ta siunta yra ne jūsų agento rankose. Jis jau nebeturi kontrolės. Talpintuvai visada stovi uoste po grynu dangumi gal net keliolika dienų, kol pakrauna i laivą. Žiemą temperatūra siekia net per 180 laipsnių karščio talpintuve. Gali kiaušinius kepti ant jo. Kur jis laive atsiduria? Dažniausiai ant denio. Kur talpintuvus vėl sėdi Amsterdamas, Klaipėdoje ir kiek itigai. Per labai trumpą laiką netikama temperatūra vaistus pakeičia. Panašiai būna lektuvais siunčiant. Gal lektuvais „pilve“ temperatūra nesiekia kraštutinių ribų, bet, kol patenka i lektuvą, kur būna? Labai daug klausimų be tikrų atsakymų, be tikros garantijos. Pirkite vaistus Lietuvoje. Maisto nesiųskite i Lietuvą.

Ten yra geresnio ir gardesnio maisto nei čia. Už tuos pinigus, kiek čia mokėsite, jūsų artimas daugiau kaip dvigubai ten nusipirks, ko pats nori. Siųskite pinigus.

Turbūt visi žinote, kad Lietuvoje yra daugybė vartotos aprangos krautuvių. Parduo-dama net lauke, gatvėse, rinkose ir t.t. Kainos labai mažos, apranga yra daug geresnė, atvežta iš Vokietijos, Anglijos, Švedijos ir kitų turtingų kraštų. Jūsų siunčiami gal niekam šeimoje netiks, bus nekokybiški ar nedingę. O čia yra mokama pasakios kainos vien už persiuntimą. Už tuos pinigus Lietuvoje nusipirks daugiau ir geresnių.

Mačiau Naujojoje Anglijoje porą kartų prie lietuviškų parapijų, kai atvažiuojant automobilis rinko siuntą i Lietuvą. Daugiausia senukai tempė dėžes iš savo automobilių, o priėmėjas svėrė ir rinko pasakiškas sumas už persiuntimą. Tos nedidelės dėžės netikėtai daug „svėrė“. Siųskite pinigus. Pinigus reikia siūsti ne per vietinius verslininkus čia ir mokėti jiems milžiniškas sumas už tas „paslaugas“, bet siūsti tiesiog iš jūsų banko Amerikoje i jūsų artimo sąskaitą banke Lietuvoje, kuris turi sąlygas perimti persiunčiamus pinigus. Prašau manęs blogai nesu-

prasti. Lietuvai reikia pagalbos: ir aprangos, ir maisto, ir vaistų, mokykloms anglų kalbos knygų, kompiuterių ir tiesiog visko. Bet aprangą, maistą ir kitus reikmenis siųskite tik per labdaros draugijas, organizacijas kaip „Lithuanian Mercy Lift“ ir kitas labdaros organizacijas. Jums nieko nekainuos, bet tik supraskite, kad tos dovanos bus siunčiamos ne jūsų artimiesiems, o ten, kur labiausiai pašalpos reikia. Tokiu būdu daug gero padarysite Lietuvai, siųsdami

dolerius jūsų artimiesiems, kad doleriai būtų „paleisti“ i apyvartą Lietuvoje, bet ne čia. Jūsų artimieji už tuos dolerius pirks gerus ir šviežius vaistus, pasirinks geros aprangos pagal savo skonį, nusipirks gero ir tinkamo maisto. O jei kas bijote, kad gali išpilti per „pilstuką“ jūsų dolerius, tai nesvarbu, ką jūs siųsite, aprangą, maistą ar vaistus, „pilstukininkai“ vis vien mainys ant „pilstuko“

Algis Virvytis
Bridgewater, MA

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

AMELIJA BALEIŠIENĖ

mirė 1998 m. kovo 11 d., palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Mūsų Brangioji, nešei ant rankų savo gyvenimo dienas šioje žemėje su kantrumu, gerumu ir pasitikėjimu Aukščiausiojo Valia.

Išsėkis ramybeje Amžiname Gyvenime, o mes Tavo atminimą ir meilę visada su ilgesiu jausime savo širdyse, tikėdami vėl pasimatyti, kaip giedama: „Anapus saulės mes susitiksim“.

Šv. Mišios, liūdnos sukakties proga, bus aukojamos š.m. kovo 7 d., 9 val. ryto, Tėvų Marijonų koplyčioje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL.

Maloniai prašome draugus ir pažįstamus pasimelsti už Velionę.

Nuliūdę: duktė Vita, sūnus Alfonsas ir kiti giminės.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

ANDRIUS VAITKUS

1999 m. kovo 6 d. sueina 10 metų, kai plėkio sunkiai sužeistas, mirė mūsų brangus Vyras, Tėvelis ir Senelis Andrius Vaitkus. Jo atminimui šv. Mišios bus aukojamos Nekalto Prasidėjimo lietuvių bažnyčioje, East St. Louis, IL. Prašome draugus prisiminti a.a. Andrių maldoje.

Norėjau Lietuvoj ilstis
Su protevais, tėvais
Sventuos kapeliuos Žemaitijos
Po šlamantais klevais...

Žmona Marija, dukros Gražina ir Živilė su
šeimomis ir sesuo Pelagija Lietuvoje

Vyr. Skautininkui

A.†A.

JUOZUI TOLIUŠIUI

iškeliavus i Amžinybę, reiškiamo nuosirdžią užuojautą žmonai ONUTEI, dukrai INDREI, žentui STEVEN THOMAS, seserims ALDONAI ir skautininkei DANUTEI, broliui ZIGMUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems.

Jonas Paronis
Janina ir Sigita Miknaičiai
Dalia ir Kęstutis Ječiai
Vilūnė ir Justinas Kirvelaičiai
Rita ir Romas Fabijonai

I Amžinosios Ramybės pilį perėjusi rožėmis ir dygliais išklotą gyvenimo kelią

A.†A.

BRONĖ PABARČIENĖ

ilsisi.

Nuosirdžią užuojautą reiškiamo jos vaikams ir artimiesiems.

I. ir P. Vėbros
R. ir A. Karlovai

A.†A.

STASIUI GELDAUSKUI

iškeliavus i Amžinuosius Namus, mūsų mielai sesei DANUTEI, netekusiai mylimo Vyro, sesei LORETAI brangaus Tėvo ir visiems artimiesiems reiškiamo nuosirdžią užuojautą ir dalijamės Jūsų giliu skausmu.

Detroito Lietuvos Dukterys

DRAUGAS, 1999 m. kovo 2 d., antradienis

5

Su liūdesiu prisimenu, kad prieš metus, kovo mėn. 2 d. Viešpats pašaukė i savo namus mano mylimą žmoną

A.†A. ERNA PREUSS LUŽIENĖ

Ilgesyje likęs Adolfas.

Prisimenant a.a. vyriausią seserį ERNĄ PREUSS LUŽIENĖ, jos Amžino Poilsio vienerių metų sukaktuvių progą:

Brangi Ernute,

1913 metais spalio mėnesio 5 dieną Suvalkuose gimei. Joseph ir Emma Preuss buvo Tavo tėvai Vilkauskioje gimnaziją, Kaune universitetą baigė Leimene, Vokietijos miestelyje, mokytojai.

Kovo mėnesio antrą dieną prieš metus Per telefoną išgirdau svainio Adolfo skausmingus žodžius: „Jei gali atvažiuok kuo greičiau, Nematysi savo sesers gyvos daugiau“.

Orlaivis nešė mane. Galvojau, ar pamatysiu Tave kada nors sapne? Prisiminimais gyvenu, Gyvent be Tavęs nepaprastai skaudu...

Atmenu, kada pirmą kartą mane ant arklio užsodinai. Laukuose žemės nusausinimui buvo gilūs grioviai. Lengva našta: arklys pašoko linksmi— Drebedama gulėjau griovį įstrizai.

Pasilenkus žiūrėjai i mane gailiai „Nesirūpink, Ernute, viskas gerai: Galūnės nesužeistos, galva ant petių. Be reikalo neliek ašarų gaudžių“.

Buvai jauna. Ar Tau nebuvo našta Palaidojus tėvus Globoti dvi jaunesnes seseris kaip savo paties vaikus?

Tuo metu Kaune universitetą lankei Tuč tuojau i Vilkauskio namo parvažiavai, Betulė ir mane ramina, Mudviem dvasinę paramą suteikė.

Buvai sesuo — motina man Aš sesuo — duktė Tau. Ar Tavo pasiaukojimą supratau? Tavo gilią meilę įvertinau?

Atmenu du gaisrus: Pirmas sunaikino kluoną ir i jį suvežtus javus Antras tvartus su gyvuliais. Mes trys seserys pergyvenom tai labai skaudžiai.

Karo metu Išvykom i Vokietiją kartu Idant neprarast laisvės brangios Gyvent ramiai be priespaudos.

Leimene mokytojai. Išgyt profesiją mane raginai. Tavo dėka universitetą baigiau, Tavo finansinę paramą dėkingai priėmiau.

I Ameriką išvykai viena. Be Tavęs pasijutau vieniša Praėjo metai vieneri, Ir vėl mano širdis buvo rami.

Kada i Ameriką atvykau Ne tik Tave, bet ir svainį Adolfą suradau. Su juo 42 metus laimingai gyvenai. Dėkoju Tau, kad manęs niekad nepamiršai.

Tavo mirtį pergyvenau su dideliu skausmu. Ar pasitiksi su tyru džiaugsmu? Ar kada nors, žiūrėdamas viena kitai i akis, Galėsim sakyti: „Mirtis yra praeitis?“

Iš trijų seserų pasilikau viena. Neliūdėk, Ernute, nesu daugiau vieniša Dievas yra man tėvas, motina, vyras, sesuo Paskutinius gyvenimo žingsnius žengiu su Juo.

Ar mane girdi, ar mane matai? Jei taip, tai žinai, Kad įvertinau, gerbiau ir mylėjau Tave karštai Ir šitie jausmai liepsnos mano širdy amžinai.

Mano gyvenimas klojasi gerai. Brangi, Ernute, miegok ramiai!

Tavo dėkinga sesuo
Ella Dautartas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prof. Vytautas Landsbergis, Lietuvos Seimo pirmininkas, dalyvaus Tėvynės sąjungos remiamame pabėgimo šį sekmadienį, kovo 7 d., 1:30 val. p.p., Dailės muziejuje LeMonte. Kviečiami dalyvauti nariai ir svečiai.

Čikagoje ir apylinkėse koncertų netrūksta, nestokoja ir kitų gražių kultūrinių renginių, bet teatras — jau retas paukštis, tik kartkartėmis teuzklstantis. Tačiau kovo 14 d., 3 val. po pietų, Jaunimo centro salėje „Margutis II“ ruošia tikrą atgaivos puotą — atvyksta Los Angeles, CA, Dramos sambūris su Kazio Sajos komedija „Savaitgalio romanas“. Išsigykite bilietus „Seklyčioje“.

Dr. Ona Daugirdienė, vaikų ligų specialistė, augnanti keturis sūnus, vis dėlto suranda laiko visuomeninei veiklai, ypač daug laiko skiria ateitininkų organizacijai, yra jaunučių ateitininkų centro valdybos pirmininkė. Š.m. Vasario 16-osios šventėje LeMonte ji pasakė pagrindinę kalbą, sukelusią didelį klausytojų pritarimą. Šį sekmadienį, kovo 7 d., po Sumos (apie 12 val.), Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje ji pristatys Lietuvos švietimo ir mokslo viceministrę **dr. G. Palionienę** ir su ja praves visuomenės pokalbį. Visi kviečiami.

Sėkmingas koncertas. Praėjusį sekmadienį, vasario 28 d., Čikagos Jaunimo centre koncertavo „Trys tigrai“ — solistai Vladimiras Prudnikovas, Eduardas Kaniava ir Virgilijus Noreika. Koncertas suklebė nemažą susidomėjimą, tad prisirinko pilna salė klausytojų. Kaip ir buvo galima tikėtis iš tokių žymių trijų Lietuvos solistų — programa publikos neapvylo. Koncertą Čikagoje ruošė „Studija R“, kuriai vadovauja Raimundas Marius Lapas ir Ramūnė Zdanavičiūtė.

New Jersey lietuvių atstovaujanti NJ Ethnic Advisory Council narė **Loreta Stukienė** atsiuntė „Draugui“ Vasario 16-osios progą padarytos valstijos proklamacijos kopiją. Proklamacijoje gubernatorė Christine Todd Whitman, paminėdama Lietuvos istoriją sovietų vergijoje, lietuvių tautos kovą prieš okupantą ir naujai laimėtą nepriklausomybę, paskelbė 1999 m. vasario 16 d., Lietuvos Respublikos diena.

Richard M. Daley išrinktas ketvirtai Čikagos mero kadencijai. Daley laimėjo 73% balsų, o jo oponentas, buvęs „Black Panther“ narys Bobby Rush — 27% balsų. R. Daley buvo pirmą kartą meru išrinktas 1989 m., užbaigti staigiai mirusio Čikagos mero Harold Washington kadenciją. Tuo tarpu miesto izdininke vel išrinkta Miriam Santos nors, korupcija apkaltinta, jos laukia federalinis teismas balandžio 14 d. Kitas apkaltintas pareigūnas, Ald. Percy Giles (37th) taip pat laimėjo.

Verbų sekmadienį, kovo 28 d., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos choras ruošia religinį koncertą šios parapijos bažnyčioje. Tai labai prasmingas būdas pasiruošti Didiosios savaitės rimčiai ir Velykų džiaugsmui. Visi raginami dalyvauti.

MAŽLIETUVIAI VAIŠINO SVEČIUS ŠIUPINIŲ

Senovėje prūsų lietuviai vadinavo patių vardu šiuipiniu net pas juos atsilankanti parapijos kuniga Kristijoną Donekaitį, kuriam šiuipinis tiek patikęs, kad receptą jis įamžino net savo didžiajame „Metų“ epe. Pagal tą receptą daugelis dar iki šių dienų šiuipinį verda. Mažosios Lietuvos lietuvių draugija, daugiausia Vilniaus Trumpjono ir Ramūno Buntino bei jų šeimų narių pastangomis, pasikvietė š.m. vasario 13 d. Čikagos ir jos apylinkėse gyvenančių lietuvių visuomenę į Balzeko Lietuvių kultūros muziejus „Gintaro“ salę prie Onos Norvilienės verdamos šiuipinio, kad vėl pakartotų tėvynėje puoselėtą tradiciją. Tokiu pakvietimu pasinaudojo ne taip mažas skaičius puošnių išsidabinusių tėvynaičių, sukeldamas dalyvių tarpe nepaprastai gerą nuotaiką.

Draugijos pirmininkas Vilnius Trumpjono keliais žodžiais pasveikino į šiuipinį atvykusiuosius svečius, palinkėdamas tiek didžlietuviams, tiek ir mažlietuviams nepamiršti šios senosios, visus su garbinga praeitimi riančios, tradicijos, iš kurios jau protėviai sėmėdavosi sau stiprybės. Nors šių dienų šiuipinio virėjai visai paminėtinai vėrė šiuipinį pagal Kristijono Donekaitio užrašytą receptą, bet Onos Norvilienės išvirtas šiuipinis būsiąs šį kartą pats geriausias ir skaniausias. Vilnius Trumpjono palinkėjus visiems gero apetito, pakvietė renginyje su žmona Nora dalyvaujanti klaidęditi kun. Valdą Aušrą sukalbėti tradicinę stalo maldą. O po maldos besigardžiuojant, net su kiaušiu uodegytėmis išdabintu, šiuipiniu, nepastebimai priartėjo laikas vakaro meninei daliai.

Iš įvairių renginių daugeliui gerai pažįstama, Aldona Buntinaitė pristatė šiuipinio dalyviams taip pat jau gerai pažįstamą muz. Ričardą Soką ir jo įsteigto bei vadovaujamo Vokalio moterų ansamblio nars. Darniai skambantis ansamblis, susidedantis iš Laimos Žukienės, Jūratės Čechanavičiūtės, Ilonos Deksnienės, Giedrės Nedveskienės, Virginijos Savrimienės, Rimos Urbonavičiūtės, Marijos Juškinės ir Jūratės Lukminienės, atliko keletą dainų, kurių tarpe pasigirdo Ričardo Soko harmonizuota prūsų lietuvių daina „Vai kur nužėgiuos“, Vidūno „Senovės atminimai“, „Laimių daina“ bei įvairių kitų kompozitorių dainos. Jų tarpe buvo ir paties ansamblio vadovo Ričardo Soko sukurtų dainų, vieną net pirmą kartą viešumoje girdėjome. Dėl to Ričardo Soko vokalio moterų ansamblio susilaukė dalyvių didelio įvertinimo.

Po meninės dalies buvo „Laimės žibulys“, tradiciniai Emos Žiobrienės pravedami laimėjimai suklebė net dar geresnė nuotaiką, po susikaupus išklaustų dainų. Vėliau vyko pasilinksminimas prie Ričardo Soko orkestro muzikos, palikdamas dalyvių tarpe gražų Užgavėnių šiuipinio prisiminimą.

Valteris Bendikas

VASARIO 16 JAUNIMO CENTRE

Vasario mėnuo Lietuvai yra džiaugsmo laikas, nes šio mėnesio 16 dieną buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė.

Jaunimo centro taryba ir administracija šventę visada paminėsi jos paskelbimo dieną. Šis paminėjimas tapęs tradiciniu. Nors jį neatsilanko daug žmonių, bet ši diena atvykusius sujungia su tėvyne, kurioje buvo praleista daug prisimintinų dienų.

Š.m. Vasario 16-osios šventės minėjimui vadovavo Aldona Jurkutė. Įvadė ji priminė šventės prasmę, pasinaudodama įvairių poetų mintimis. Taip pat paminėjo asmenis, kurie dirbo šiuose namuose, bet yra jau iškeliaję į amžinybę. Mes ir kiti tęsiame pradėtą šios šventės tradiciją.

Pagiedotas Lietuvos himnas, akompanuojant Algimantui Zaborui. A. Jurkutė pakvietė Lietuvos garbės konsulą Čikagoje Vaclovą Kleizą, pristatydamą jį kaip lietuvių patriotą, kuris niekada neatsisako dalyvauti renginiuose, šventėse ir padaryti pranešimus bei išreikšti sveikinimus.

Padėkojė už malonų pristatymą ir pakvietimą, prisiminė kitą džiugią Lietuvai šventę, kada prieš 75 metus Čikagoje buvo atidarytos Lietuvos konsulatų kaip tik Vasario 16-ąją d. Po įvadinio minčių, konsulas padarė pranešimą:

„Paskutinį kartą šiame šimtmetyje švenčiame Vasario 16-ąją dieną, šimtmetį, kuris mūsų tautai buvo išmargintas tragiškais įvykiais ir džiaugsmo bei pergalės momentais. Lietuva turbūt yra vienintelė valstybė pasaulyje, kuri šio šimtmečio tekmeje net tris kartus skelbė nepriklausomybę. 1918 m. vasario 16 d., 1941 m. birželio 23 d. ir 1990 m. kovo 11 d. Tas aiškiai rodo, kad lietuvis ir laisvė yra neatskiriamai vienas su kitu susiję, ir kad lietuvis kantriai, su nepalaužiamu uzsiprymu, visuomet sieks būti savo krašte.“

„Draugo“ administracija maloniai prašo visų, nesusi-mokėjusių prenumeratorų už 1999 metus, tai nedelsiant padaryti. Paraginimai visiems jau prieš kiek laiko buvo išsiųsti, be to, prašome pasizūrėti į adresą lipinukus ant gaunamo laikraščio — ten aiškiai pažymėta, iki kol prenumeratora užmokėta.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ruošia šaulių sąjungos įkūrėjo Vlado Putvio 70 metų paminėjimą: kovo 7 d., 10:30 val. r. bus Mišios Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke, 12 val. šaulių namuose, 2417 W. 43rd. Str., Pavilo Vaicekausko paskaita ir meninė dalis, kuriai atliks Kostas Ramanauskas. Po to kavutė. Šauliai, ramovėnai ir visuomenė prašoma dalyvauti.

Beverly Shores Lietuvių klubas kovo 6 d., šeštadienį, rengia Lietuvos Nepriklausomybės šventę ir kovo 11 d. minėjimą. 1 val. p.p. Šv. Onos bažnyčioje Mišias aukos prel. dr. Ignas Urbonas; 2:15 val. p.p. kalbės iš Lietuvos atvykusi žymi visuomenės veikėja, švietimo ir mokslo viceministrė dr. Gražina Paliokienė. Po minėjimo svečių garbei pietūs.

Uždare lietuvišką restoraną. Marquette parko apylinkės (ir net tolimesnių vietų) lietuviams pažįstamas „Neringos“ restoranas vasario 24 d. buvo uždarytas Chicago Department of Public Health pareidymu, nes restorane rasta galimų sveikatai pavojų — nešvarumų.

to laisvų šeiminių. Tačiau turime išsiamoninti, kad be Vasario 16 d. nebūtų nei Birželio 23 d. nei Kovo 11 d. Ant ra vertus, tos dvi paskutinės datos įprasmino Vasario 16 dieną, nes be tų dviejų datų ji būtų likusi tik dar vienu istorijos įvykiu.

Baigiame ypatingą šimtmetį ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui. Tai buvo šimtmetis, kuris su savim atnešė žmoni-jai didžiausią tragediją, bet kartu atskleidė nepaprastą žmogaus genijų. Lietuvių tautai, mano galvoseną, šis šimtmetis bus pažymėtas kaip vienas kurybingiausių mūsų tautų laikotarpis. Juk niekad anksčiau nebuvo sukurta tiek meno ir muzikos kūrinių, išleista tiek grožinės literatūros bei mokslo veikalų, pastatyta tiek operos ir teatro spektaklių, išauginta tiek aukšto intelektualo kartų. Pirmą kartą istorijoje lietuviški vardai ir pavardės pradėjo atrasti kelią į pasaulinės kultūros areną. Ir tuo mes turime džiaugtis bei didžiulius, nes pasaulis žiūri į mus ir klausia: „Kas esate, kad taip drąsiai ir energingai siekiate pasaulinio pripažinimo valstybinio saugumo srityje, politikoje, kultūroje, ekonominiame gyvenime?“ Esu tikras, jog mes esame įrodę ne vien tik savo kaimynams, bet ir platesnei pasaulio bendruomenei, kad dedamė visas pastangas įsijungti į pasaulio šeimų būrį ir būti jo pilnamis nariais.

Deja, tam reikia laiko, pastangų ir tinkamų aplinkybių. Jau praeitis parodė, kad esame maža valstybė ir tuo pačiu nesame pasaulio dėmesio centre. Prisiminkime, jog po 1918 metų JAV-ems truko daugiau kaip ketverius metus pripažinti mūsų nepriklausomybę. Džiaugiamės, bet kartu ir stebimės, kad po 1990 m. kovo 11 d. šiam šventiniam kraštui truko pusantros metų pripažinti Lietuvos suverenitetą.

Šiandien mums gyvenantiems užsienyje, labiausiai rūpi Lietuva, joje vykstantys procesai ir tolimesnė jos ateitis. Tiek spauda, tiek kiti informacijos šaltiniai mums pateikia labai margą, labai su-dėtingą ir dažnai sunkiai suprantamą Lietuvos vaizdą.

Girdime apie Lietuvos gyvenimą, girdime apie dvi Lietuvos, vieną, kuri klesti, kuri atostogas leidžia įvairiuose pasaulio kraštuose, kuri kuria naują bajorų luomą, ir antrą Lietuvą, kuri skursta, nemato šviesesnės ateities, kurioje 37% žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Tiesa, Amerikoje, turtingiausiam pasaulio krašte, bent 13% gyvena žemiau skurdo ribos.

Stebime Lietuvos gyvenimą ir stebimės kai kuriais jo reiškiniais, kuriuos suprasti ir logiškai pateisinti yra sunku. Stebimės, kad ministras turėjęs iš savo pareigų pasitraukti, nes naudojosi valdžios iš-

Malonios viešnios „Drauge“. Š.m. kovo 1 d. Maria aukštesniosios mokyklos mokytoja ses. Joana Marija Sainiauskaitė atsivežė į „Draugą“ būrį šaunių lietuvių, lankančių šią, Šv. Kazimiero seserų įsteigtą ir vadovaujamą, mergaičių gimnaziją Čikagoje. Išaukštus iš apylinkės jaunesnių kartų lietuvių šeimoms, Maria gimnazijoje besimokančių lietuvių skaičius ne tik sumažėjo, bet beveik išnyko. Viltį žadina dabar iš Lietuvos atvykstančių moksleivių įsijungimas į šią puikią gimnaziją, tad ir mūsų viešnios — visos neseniai iš Lietuvos: Kauno, Plungės, Panevėžio. Jos visos yra susipratusios lietuviškas, gerai mokosi ir šviesiai žvelgia į ateitį. Ropėstį kelia tik mokesčiai už mokslą, kuris besikuriantiems šiame krašte sudaro nemažą sunkumą. Tuo tikslu yra planuojama įkurti lietuviškas moksleivėms stipendijų fondą (iniciatorius dr. Linas Sidrys), kuris padėtų „atlietuvin“ Maria aukštesniąją mokyklą. Nuotraukoje iš kairės ses. Joana Marija Sainiauskaitė, Dalia Storganskaitė, Rota Stankevičiūtė, Liana Pilelytė, Loreta Gudėnaitė, Aistė Mackevičiūtė ir Neringa Subataitė. Nuotr. Jono Kuprio

tekliams užsienyje, sugrįžta į Seimą ir turės balsą, leidžiant Lietuvos įstatymus.

Stebimės, kad Seimo narys gali tapti ministru, imti dvi-gubą algą, leisti ir vykdyti įstatymus, apiešti daugumą Seimo posėdžių ir paskiau spaudoje būti apkaltintas už savo apsielėdimą?

Stebimės, kad Seimo posėdžiuose dažniausiai dalyvauja tik 50% visų Seimo narių? Ar gi Lietuvai reikia 141 Seimo nario, kai anais nepriklausomos Lietuvos laikais jau kilo balsų, kad tuometinis Seimas, susidedęs iš 112 narių, buvo per didelis? Kuo pateisinamos Seimo narių kelionės po užsienį Seimo sesijų metu? Visa tai mus stebina ir kelia susirūpinimą Seimo narių atsakomybės savo rinkėjams.

Stebimės, kad Lietuva dažnai pabrėžia, jog ji labai vertina užsienio lietuvių ir nori jiems padėti. Šiandien, čia užsienyje, yra sunkiau gauti Lietuvoje išleistą knygą negu anais okupaciniais laikais. Ar gi Lietuvos leidyklos užmiršo tuos užsienio lietuvius, kurie dar moka lietuviškai skaityti ir norėtų jį leidžiamų knygų išsigyti? Čikagoje mes tikrai bent 50 egz. išpirtume. Deja, jų net ir čia negauname.

Mus labai daug kas stebina šiandieninėje Lietuvoje. Bet mes tą suprantame, tačiau neturime viską priimti; suprantame, kadangi 50 okupacijos metų paliko gilius pėdsakus lietuvių prote ir širdyje.

Tačiau tuo pačiu metu, pažiūrėję į save, stebimės, kaip mes pasimetę, praradę pagrimą po savo kaimais, nes, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, mūsų veikla prarado vieną savo pagrindinių tikslų. Stebimės, kad mūsų pagrindinės organizacijos, ir, buikme atviri, šiuo metu yra likę tik dvj — Lietuvių Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių taryba,

išgyvena tam tikrą savo veiklos krizę. Pirmoji, staiga atradusi Lietuvą ir nusikreipusi jos link, praranda savo šaknis ir savo užduoties prasmę šiame krašte, antroji išgyvena, sunkias buvimo dienas, praradusi savo pagrindinį tikslą — Lietuvos laisvinimo — aureolę. Liūdna, kad šios dvi organizacijos neranda bendros kalbos, sprendžiant ateities veiklos perspektyvas. Yra nuostabu, jog abiem organizacijoms vadovauja tos kartos žmonės, kurie prieš 30-40 metų su šypsena ir kieta kritika žiūrėjo į tuometinius mūsų organizacijų pirmūnus ir sakė, kad mes, perėmę jų pozicijas, tikrai rasime bendrą kalbą ir išspręsimės visus konfliktus.

Deja, šiandien istorija kartojasi. Buvusios kalbos ir pažadai išnyko, ir mes vis dar tebestovime vieni kitiems priešingose pozicijose. Nenori būti pesimistas, bet šviesesnių prosvaisčių ir mūsų gyvenime nematome, kol asmeniškios ambicijos bus didesnės už bendrą visų gerovę.

Šiandien stovime būsimo šimtmečio priangyje. Ką jis atneš Lietuvai? Norėtume tikėti, kad šio šimtmečio tragedijos mūsų tautai daugiau nesikartos. Bet kartu esame realistai, nes praeitis yra ne kartą įrodžiusi, kad istorija kartojasi.

Šiandien Lietuva yra laisva ir nepriklausoma. Todėl ir ši Vasario 16-oji mums yra džiaugsmo bei pergalės šventė. Prieš 9 metus Lietuva fiziškai išsilaivino iš okupanto nasrų, bet psichologiškai ji dar ir šiandien yra okupuota, nes nepajėgia atsikratyti tos okupacijos dvasios ir pasekmių. Todėl šiandien mūsų visų pareiga yra padėti tautai išbristi iš to klaukaus okupanto laikotarpio, kuriame ji ilgus metus gyveno. Mes jiems turime padėti ne savo kritika ir patarimais, bet savo meile ir atvira širdimi, kur be jokios užgau-

ties savo pavyzdžiu rodytume laisvą, demokratinio žmogaus įvaizdį. O tai nėra ir nebus lengva, bet ar yra kitas kelias, ar yra kitas būdas, kuriuo mes lietuvių seserį ir brolių galėtume išvesti į naują šviesesni gyvenimą?

Po garbės konsulo pranešimo Aldona Jurkutė dėkojo ir kvietė dalyvius išsigilinti į pranešime iškeltas mintis ir stengtis padėti Lietuvai išlaikyti atgautą nepriklausomybę.

Meninę programą atliko muzikas Algimantas Zaboras, kanclininke Daiva Kimtytė ir Aldona Jurkutė, paskaitydama patriotinių eilėraščių.

Taip pat dėkojo menininkams, visiems asmenims, atvykusiems į šios šventės paminėjimą ir Jaunimo centro moterims už vaišių paruošimą, kurios įdėjo daug darbo ruošai.

Stebint dalyvių džiaugsmingus veidus ir gražų tarpusavyje bendradarbiavimą, Jaunimo centras dar daug kartų tęs šią minėjimų tradiciją.

A. Pauzuolis

SKELBIMAI

• **A. A. Jono-Romo Karužos** atminimą pagerbdami, draugai ir pažįstami aukoja Lietuvos vaikams: S. ir V. Anka, Ald. ir M. Bielskai, M. Bludgen, H. Carter, K. A. Domarkai, M. Grauzintytė, J. Grauzinis, I. Jurksaitis-Sėdaitis, N. J. Jurksaitis, V. Jurksaitis, B. J. Lintakai, Pr. J. Masilioniai, K. Matkevičius, M. H. Paškevičiai, A. Skema, A. B. Slonskiai, R. Slonskytė, L. Šuopis, In. D. Schelskai, M. Sugintas, El. T. Varankai, T. Volkovickis, W. Sherknsnis, E. Tunkunas, St. Vaškevis. Iš viso suaukota \$600. Reiškime užuojautą velionio žmonai Donatai ir artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

• **Pinigai**, siuntiniai, persikraustymas į Lietuvą per TRANSPAK. Tel. 1-773-838-1050. Lemont, IL, sekmadieniais. (sk.)

• **Pavėluota Šv. Kalėdų dovana tėvams.** Tėvams p.p. Damijonaičiams vaikai Gailė, Steve ir Veronika Omori, Rimantas Damijonaitis ir Angela Nilius sumokėjo globojamos našlaitės Lietuvoje metinį mokesį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globa“, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

• **Regina Usvaltas**, Hinsdale, IL, atsiuntė \$35 auką A. Winters atminimui. Lithuanian Mercy Lift dėkoja už auką. (sk.)

Vasario 16-osios šventėje Jaunimo centre š.m. 02.16 d. Iš kairės: Vaclovas Momkus, Daiva Kimtytė, kun. Juozas Vaišnyš, SJ, Skirmantė Miglinienė, gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, Aldona Jurkutė, Algimantas Zaboras. Nuotr. Zigmogo Degutis